

VNF

2016

aviisi 2

VERENIGING NEDERLAND-FINLAND
ALANKOMAAT-SUOMI YHDISTYS

Inhoud

Van het bestuur.....	3
Lente activiteit 2016: 14 mei.....	6
100 jaar Finland: II. De periode 1928-1937	10
Varkaus Finland	26
Column: Het lopend buffet.....	30
Helsinki	34
Langs de Koningsweg 9: Helsinki	34
Mielikki Ivalo	44
Schoonmoeder.....	56
Belangrijke adressen.....	61

aviisi

2

Colofon

Jaargang 25 (2016), nummer 2

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht op 27 oktober 1923. Aviisi is het officiële magazine van de vereniging en verschijnt vijf keer per jaar. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis.

Redactie

Daniël Loos
Minna Rätty (Fins)
aviisi@vnf.nu

Corrector Fins

Mikaela Katro

Eindverantwoording

het bestuur

Vormgeving

Daniël Loos,
info@bureaucontrapunt.nl

Drukwerk

Via ASB drukwerk-
begeleiding

Opplage 550

ISSN 1566-8542

Kopij

Kopij voor de volgende Aviisi kan per e-mail voor 29 april 2016 aan de redactie gezonden worden: aviisi@vnf.nu.
Kopij graag als Word-document aanleveren.
Beelden graag los bijleveren, in de hoogst beschikbare kwaliteit.
Veel of grote bestanden liefst via www.wetransfer.com

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen in Aviisi die door derden geschreven zijn, ligt bij de betreffende auteurs.
De redactie van Aviisi behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen.

Bestuur Vereniging Nederland-Finland

Voorzitter

Marjo Kool, voorzitter@vnf.nu

Vice-voorzitter

Tia Alahuhta, vice-voorzitter@vnf.nu

Secretaris

Mikko Lissing, secretaris@vnf.nu

Penningmeester

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Erelid

Ambassadeur van Finland, mevr. Katri Viinikka

Ledenadministratie & secretariaat (waarn.)

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Bankrekening vereniging

NL 39 ABNA 0549 2867 05 te Den Haag

Van het bestuur

Beste VNF-leden,

Het verenigingsjaar 2015 is inmiddels officieel afgesloten en 2016 is geopend met de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNF. Het gezamenlijke moment om terug te blikken naar wat vorig jaar ons heeft gebracht en vooruit te kijken naar wat komend jaar op het programma staat, blijft een waardevol contactmoment tussen leden en bestuur. Aan de horizon gloort ook het feestjaar 2017, het jaar waarin de Finse republiek haar 100 jaar van onafhankelijkheid viert. De voorbereidingen door de verschillende Fins Nederlandse organisaties in Nederland beginnen inmiddels op toeren te komen. Mocht u de ALV dit jaar hebben gemist, maar heeft u wel goede ideeën die gehoord moeten worden, vul dan onze

enquête op de website in. Wij als bestuur horen graag wat er leeft onder de leden.

Nu de dagen beginnen te lengen, de zon weer langer te zien is en krachtiger schijnt, en de voorjaarsbloemen hun kopjes boven de grond hebben gestoken, begint ook het activiteitenseizoen van de VNF weer. In mei organiseren we – op veler verzoek – een rondvaart. Ditmaal varen we door het Westland, een regio bekend door de grote bedrijvigheid in de glastuinbouw. Een bezoekje aan een kas kan daarbij niet ontbreken. In juni staat het traditionele Juhannusfeest weer op de agenda. Wij hopen uiteraard op uw aanwezigheid bij beide evenementen.

Mikko Lissing

Johtokunnalta

Hyvät Alankomaat-Suomi Yhdistyksen jäsenemme,

Yhdistyksen vuosi 2015 on virallisesti päättynyt, ja vuosi 2016 alkoi yleisellä jäsenkokouksella. Siellä oli hyvä hetki käydä yhdessä johtokunnan ja yhdistyksen jäsenten kesken läpi menneen vuoden tapahtumia ja luoda katsaus tulevaan vuoteen. Horisontissa siintää myös vuoden 2017 Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuosi. Eri Suomeen liittyvät organisaatiot ovat jo aloittaneet siihen valmistautumisen. Jos et sattunut olemaan kokouksessa paikalla ja jos sinulla on ideoita, joista haluaisit kertoa, voit täyttää kotisivuillamme olevan mie-

lipidetiedustelukaavakkeen. Johtokunta kuulis mielellään mitä jäsenten mielessä liikkuu.

Päivien pidentymisen, auringonsäteiden lämpenemisen ja kevätukkien kasvamisen myötä yhdistyksen herää aloittamaan omat aktiviteettinsa. Toukokuussa järjestämme – yleisön pyynnöstä – laivakierroajelun. Tällä kertaa menemme Westlandin alueelle, joka on tunnettu suurimittakaavaisista kasvihuoneistaan. Tapahtumaan liittyy tietysti myös vierailu yhdessä kasvihuoneessa. Kesäkuussa on luvassa taas juhannusjuhla. Toivom-

foto's Helsinki op cover:
voor: Uspensky kathedraal en Aalto's Enso-Gutzeit hoofdkantoor, achter: Domkerk Carl Engel (foto's Daniël Loos)

Naast al dit moois wat in het verschieft ligt, toch ook een puntje van zorg. Door het wegvallen van Bjarne Timonen uit het bestuur van de VNF komt er nog meer op de schouders van de bestuursleden te liggen. Een vereniging heeft om te kunnen bloeien ook een actieve kern van leden nodig die bereid is de handen uit de mouwen te steken. Goede ideeën zijn een begin, maar daadwerkelijke invulling geven aan die ideeën en projecten, door gezamenlijk de schouders er onder te zetten en te helpen organiseren is nog belangrijker. Gelukkig hebben wij als VNF een kleine vaste kern van dit soort leden waar we op terug kunnen vallen. Wij kunnen echter de hulp van meer van onze leden goed gebruiken om van de plannen voor dit jaar en met name volgend feestjaar onvergetelijke herinneringen te maken. Als het niet als bestuurslid kan, dan toch als vrijwilliger voor een van

onze evenementen of projecten. Vandaar mijn oproep: Come join the fun!

Geniet van de lente en tot bij ons volgende evenement.

Met een goede groet,
Mikko Lissing

me tapaavamme teidät molemmissa tapahtumissa.
Kaiken tämän kauniin keskellä on myös yksi huoli. Bjarne Timosen lopetettua toimiminen yhdistyksemme johtokunnassa on jäljelle jääneiden johtokunnan jäsenten työmäärä lisääntynyt. Yhdistyksen toiminnan kannalta on tärkeää, että sillä on joukko aktiivisia jäseniä, jotka ovat valmiita kantamaan kortensa kekoon. Hyvät ideat ovat alussa tärkeitä, mutta niitä on kehitettävä eteenpäin yhdessä, ja niiden organisointi loppuun asti on vieläkin tärkeämpää. Onneksi meillä on pieni ydinryhmä, jonka apua voimme aina pyytää. Tarvitsemme kuitenkin kipeästi muidenkin jäsentemme apua tämän – ja varsinkin ensi vuoden – tapahtumien järjestämiseen. Vaikka et haluaisikaan tulla johtokunnan jäseneksi, voi aina ilmoittautua vapaaehtoiseksi auttamaan yhdistyksemme tapahtumien

tai projektien järjestämisessä. Senpä takia pyydänkin: Come join the fun!

Nauttikaahan keväästä! Toivottavasti tapaamme seuraavassa tapahtumassamme.

Terveisin Mikko Lissing

Käännös: Minna Rätty

Datum, tijd	Evenement Tapahtuma	Locatie, adres
13-30 april	Cecilia Moisis, Dansmakers Amsterdam - Mum's The Word, modern danstheater http://ceciliamoisis.com/	1-4: De Lawei, Drachten 20-4: De Vrijhof, Enschede 22/23-4: Dansmakers Noord, Amsterdam 28/29-4: Kikker, Utrecht 30-4: Chasse, Breda
14-17 april	Roadburn Festival, o.a.: Arktau Eos (uit Oulu), Dark Buddha Rising (uit Tampere)	013, Tilburg
15-16 april 20.15	Sergej Prokofjev - Pianosonates (compleet) <i>Olli Mustonen, piano</i>	Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam
30 april 14.15	Dvořák - Ouverture 'Carnaval', Unsuk Chin - Klarinetconcert, Tsjajkovski - Vierde symfonie <i>Radio Filharmonisch Orkest, Xian Zhang; Kari Kriikku - klarinet</i>	Concertgebouw Amsterdam
14 mei	Lenteactiviteit nostalgische rondvaart door het Westland en bezoek aan een biologische druivenkwekerij	zie pagina 6-7
21 mei 14.15	Sibelius - Vierde Symfonie, Sebastian Fagerlund - Ignite, Bartók - Tweede vioolconcert <i>Radio Philharmonisch Orkest, Osmo Vänskä; Leonidas Kavakos, viool</i>	Concertgebouw Amsterdam
25 juni	Juhannus	locatie volgt
10 september	Kreeftenfeest	locatie volgt
6 december	Fins Onafhankelijkheidsfeest Suomen itsenäisyyspäivän juhla	locatie volgt

Voor meer informatie kunt u de websites bezoeken van de locaties of via een e-mail naar info@vnf.nu.
Opgeven voor deelname aan de activiteiten van de VNF via info@vnf.nu.

Lisätietoa tapahtumapaikkojen kotisivuilta tai tiedustelemalla sähköpostitse osoitteesta info@vnf.nu.
Alankomaat-Suomi Yhdistyksen tapahtumiin ilmoittautumiset sähköpostiosoitteeseen info@vnf.nu.

Cecilia Moisis - Mum's The Word

Olli Mustonen (foto Timo Hietala)

Kari Kriikku (foto Marco Borggreve)

Lente activiteit 2016: 14 mei

Kom genieten van een rustgevende en nostalgische rondvaart door het Westland met een bezoek aan een biologische druivenkwekerij inclusief rondleiding door de prachtige serres van het bedrijf. Uiteraard wordt er ook geproefd van het druivensap.

Na de rondleiding verzamelen we bij Uitspanning De Bonte Haas langs het riviertje de Zweth, waar een rondvaart van 2 uur begint door de prachtige polders van Westland en Midden-Delfland. We varen op een Kagenaar, een relatief laag en vrij smal vrachtscheepje, met zeer geringe holte. Het behoort tot de groep van 'Aken'. De bouwwijze doet sterk denken aan de 'Keen', een aak van Duitse makelij. De Kagenaar is van oorsprong een Zuid-

Hollands schip. Het type werd pas ontwikkeld met de opkomst van de ijzerbouw.

Tijdens de rondvaart kunt u genieten van belegde broodjes, een kroketje en een drankje.

Met dit rustgevend arrangement vol nostalgie is circa 3,5 uur gemoeid.

Bijna een halve dag genieten van het eeuwenoude fraaie polderlandschap! Na de boottocht meet de schipper weer af bij het vertrekpunt, 'De Bonte Haas' aan de Zweth.

Zet 14 mei 2016 alvast in uw agenda en reserveer vast per mail bij het secretariaat van de Vereniging Nederland Finland: info@vnf.nu.

Bij aanmelding ontvangt u het adres en een routebeschrijving. De kosten bedragen voor leden van VNF €24,50, kinderen €14,50. Niet leden betalen €37,50, kinderen €22,50.

6

Alankomaat-Suomi Yhdistyksen kevät-aktiviteetti 14. toukokuuta 2016

Tule nauttimaan kanssamme rauhoittavasta ja nostalgisesta veneretkestä läpi Westlandin. Veneretkeemme sisältää vierailu biologisella rypäletilalla, saamme opaskierroksen yrityksen kasvihuoneissa ja saamme myös maistaa talon omaa rypälemehua. Veneessä tarjoilemme lounaaksi voileipiä, kroketin sekä juoman.

Kasvihuone-opaskierroksen jälkeen koonnumme Zweth-joen rannalla sijaitsevaan De Bonte Haas-ravintolaan. Sieltä aloitamme 2 tunnin risteilyretken, joka kulkee mahtavien Westlandin ja keski-

Delftin polderimaisemien läpi. Risteilemme Kagenaar-veneellä, joka on tyypiltään suhteellisen matala ja kapeahko vene. Vene kuuluu saksasta kotoisin olevien Aak-veneiden luokkaan ja se muistuttaa siihen kuuluvaa Keen-tyyppistä venettä. Kagenaar on alkuperältään Etelä-Hollannista. Tämä venetyyppi on kehitetty rautarakentamisen myötä.

Tämä rauhaisa ja nostalginen retkipäivä kestää noin 3-4 tuntia. Voitte viettää kanssamme melkein puoli päivää nauttien vanhasta ja kauniista polderimaisemasta! Veneretken jälkeen kapteeni ohjaa

meidät takaisin lähtöpaikkaan De Bonte Haas-ravintolaan.

Merkkaa 14. toukokuuta 2016 heti kalenteriisi ja varaa paikka e-meilitse Alankomaat-Suomi Yhdistyksen sihteeriltä info@vnf.nu. Ilmoittauduttuasi saat paikan osoitteen ja ajo-ohjeet.

Hinta Alankomaat-Suomi Yhdistyksen jäsenille on 24,50 € / aikuinen ja 14,50 € / lapsi. Muille hinta on 37,50 € / aikuinen ja 22,50 € / lapsi.

Lämpimästi tervetuloa mukaan!

Alankomaat-Suomi Yhdistyksen johtokunta

7

II. De periode 1928-1937

Democratische crisis in de jaren van groeiende eenheid

Henri
Hannula

De rechtstaat wankelt

Aan het eind van de jaren twintig van de vorige eeuw brak de politiek gezien moeilijkste periode aan in Finland na de burgeroorlog. Het saamhorigheidsgevoel werd tot het uiterste op de proef gesteld en de democratische beginselen en de rechtstaat zelf werden bedreigd. Ondanks dat minderheidsregeringen, die in de twintiger jaren waren gevormd door midden- en rechtse partijen (de zogenoemde burgerpartijen), de onderlinge tegenstellingen nog in toom hadden weten te hou-

den, trad er een polarisatie op als gevolg van de internationale depressie, die in 1928/29 begon. Deze bereikte zijn hoogtepunt tijdens de beurskrach van New York. De communisten beloofden een betere toekomst en de propaganda uit de Sovjet-Unie kreeg steeds meer vat op de minder draagkrachtige kiezers. De democratische beginselen hadden nog niet overal in Europa als vanzelfsprekend wortel geschoten. Finland was hierop geen uitzondering. Het kan geconcludeerd worden dat dit een algemeen Europees

verschijnsel was: al de randstaten die zich los hadden gemaakt van het Russische keizerrijk zagen het communisme als een grote bedreiging; Polen, Litouwen en Letland veranderden in rechtse dictaturen.

Een deel van de Roden die in de burgeroorlog in 1918 hadden meegevochten, waren naar de Sovjet-Unie gevlucht en aan het eind van de twintiger jaren hebben zij er toe bijgedragen dat de Finse communistische partij kon infiltreren in allerlei Finse overheidsinstellingen. In 1928 werd een ondergrondse communistische organisatie opgericht en 49 personen kregen wegens landverraad gevangenisstraf. Eind jaren twintig waren de vakbonden de meest linkse bolwerken. In 1927 en 1928 werden stakingen georganiseerd, die ook rechtstreeks vanuit de Sovjet-Unie werden ondersteund. De confrontatie verscherpte zich, doordat de werkgevers niet met de vakbonden wilden onderhandelen, maar de staking zo

snel mogelijk wilden breken met behulp van de nationale activist Martti Pihkala, de directeur van het bedrijf Vientirauha, dat 34.000 werknemers in dienst had.

Tegelijkertijd werd de handelwijze van de Finse sociaal-democraten door de Komintern in Moskou (een wereldwijd samenwerkingsverband van communistische partijen onder leiding van de communistische partij van de Sovjet-Unie) afgeschilderd als verraad tegen de klassenstrijd. Dit leidde er toe dat ook de Finse sociaal-democraten het voorstel konden accepteren om de communisten uit te sluiten van openbare ambten en politieke regelgeving.

In 1929 begon het buitenparlementaire geweld tegen de communisten in het dorp Lapua in Etelä-Pohjanmaa, waar in november een communistische jeugdbijeenkomst werd gehouden en provocerende leuzen werden geroepen tegen het Witte Finland dat tot relletjes leidde met

II. 1928-1937: Demokratian kriisin vuosista eheytymiseen

Oikeusvaltio horjuu

1920-luvun lopulla Suomessa koettiin poliittisesti vaikeimmat ajat sitten sisällissodan, kun yhteiskuntaolot kärjistyivät äärimmilleen ja uhkasivat demokratian perustaa ja oikeusvaltiota. Vaikka porvarilliset vähemmistöhallitukset olivat pitkin 1920-lukua kyenneet sovitlemaan yhteiskunnallisia ristiriitoja, aiheutti yhteiskunnalliselle polarisaatiolle merkittävän sysäyksen kansainvälinen lama, joka alkoi 1928-1929 ja huipentui New Yorkin pörssiromahdukseen. Kommunistien lupaukset paremmasta huomisesta ja Neuvostoliiton

propaganda houkuttelivat yhä useampaa köyhää äänestäjää eikä demokratian juurtuminen Euroopan valtioihin ollut mikään itsestäänselvyys yleisesti. Suomi ei ollut kuohunnassa yksin vaan kyseessä oli yleiseurooppalainen ilmiö: kaikki Venäjän keisarikunnasta irtautuneet reunavaltiot kokivat kommunismin erityisenä uhkana ja Puola, Liettua sekä Latvia suistuivatkin puhtaaseen oikeistodiktatuuriin.

Osa vuoden 1918 kansalaissodassa taistelleista punaisista oli paennut Neuvosto-Venäjälle ja 1920-luvun lopulle tultaessa heidän johtamansa Suomen

kommunistinen puolue oli soluttautunut suomalaisen yhteiskunnan laillisiin järjestöihin. Vuonna 1928 paljastettiin maanlainen kommunistijärjestö ja 49 henkilöä tuomittiin maanpetoksellisesta toiminnasta vankilaan.

Äärivasemmistolaisten toiminta painottui vuosikymmenen lopulla etenkin ammattiyhdistystoimintaan ja Suomen Ammattijärjestö oli sen tärkein ase. Vuosina 1927-1928 kyettiinkin järjestämään lakkoja, joiden taustalla oli myös Neuvostoliiton suora tuki. Vastakkainasettelua kärjisti se, että työnantajat eivät tunnustaneet ammattiyhdistysliikettä neuvottelukompaniksi vaan pikemminkin pyrkivät murtamaan lakot kansallismielisen aktivistin Martti Pihkalan johtamalla Vientirauha OY:n 34 000 miehen työvoimareservillä.

Samaan aikaan sosiaalidemokraattien toiminta tuomittiin Kominternissa Moskovaan (Neuvostoliiton johtama kommu-

nististen puolueiden kansainvälinen yhteistyöjärjestö)

luokkapetturuudeksi; tämä sai Suomen sosiaalidemokraatitkin myötämielisiksi kommunistien sulkemiseksi yhteiskuntaelämästä ja politiikasta lainsäädäntöteitse.

Vuonna 1929 alkanutta ulkoparlamentarisen kommunisminvastaisen väkivaltaisen toiminnan alkupisteenä voidaan pitää Etelä-Pohjanmaalla Lapuan kirkonkylässä 23.-24. päivä pidettyä kommunistisia nuorisouhria, joissa provosoivat, valkoista Suomea pilkkaavat tempaukset saivat aikaan pienimuotoisen kahakan paikallisten koulupoikien kanssa. Seuraavana päivänä paikalle saapui lapualaisen suurtilallisen Vihtori Kosolan johdolla tuhatpäinen joukko talonpoikia vaatimaan juhlien keskeyttämisestä: samalla kehoitettiin kommunistinuria riisumaan punaiset paitansa pois. Tilanne johti konfliktiin, jos-

de plaatselijke schooljeugd. De volgende dag arriveerde een delegatie van ongeveer duizend boeren onder leiding van de grootgrondbezitter Vihtori Kosola uit Lapua, die eiste dat de jeugdbijeenkomst zou worden afgelast. De situatie leidde tot een conflict waarbij de communistische jeugdleden werd bevolen hun rode hemden uit te trekken. De groep uit Lapua ervoer dit als een belangrijk signaal: na deze eerste grootschalige confrontatie werden in elf Finse gemeenten anti-communistische bijeenkomsten georganiseerd. De bedoeling daarvan was een delegatie naar Helsinki af te vaardigen, om krachtiger maatregelen te nemen en de uiterst linkse bewegingen het land uit te werken. Dit was het begin van de zogenoemde Lapua-beweging, die later nog verder radicaliseerde en geprobeerd heeft het recht in eigen hand te nemen en zich dus, evenals de communisten, keerde tegen de rechtstaat.

sa paitoja revittiin väkisin nuorten päältä. Lapualaiset kokivat tapahtuman symbolisesti merkittävänä: ensimmäisen suurkouksen jälkeen kommunisminvastaisia järjestäytymiskokouksia järjestettiin 11 Suomen eri kunnissa. Näiden kokousten tarkoituksena oli lähettää valtuuskuntia Helsinkiin vaatimaan lujempia otteita ääriivasemmistolaisen liikedinnän kitkemiseksi koko maasta. Alkuna oli saanut niin sanottu Lapuan liike, joka myöhemmin radikalisoitui ja pyrki ottamaan lain omiin käsiinsä – uhaten näin kommunistien tavoin oikeusvaltion periaatteita.

Yhteiskunnallisen polarisaation uhkaa ei helpottanut, että 1920-luvun lopulla Suomea hallittiin vähemmistöhallituksilla, joiden parlamentaarinen pohja oli enemmän tai vähemmän kapea. Vuonna 1929 pidettyjen ennenaikaisten vaalien voittajaksi nousi maalaisliitto ja uuden vähemmistöhallituksen muodosti Kyösti

Dat eind jaren twintig Finland werd geregeerd door minderheidsregeringen maakte het er niet eenvoudiger op, gezien een dreigende polarisatie in de maatschappij. De in 1929 gehouden verkiezingen leverden een winst op voor de Agrarische Partij en de leider ervan, Kyösti Kallio, werd premier van een nieuwe minderheidsregering. Deze verkiezingen leverden ook winst op voor de door de communisten gesteunde Sociaal-democratische Partij voor Arbeiders en Kleine Boeren (TPSL).

Ook al was de nieuwe regering weer een burgerregering en stond zij positief tegenover de nationale gevoelens onder de bevolking, slaagde zij er toch niet in de onrust in de maatschappij te kalmeren. Het rechtse activisme kreeg steeds meer vat op de bevolking van de jonge republiek en er was sprake van een toenevend zelfvertrouwen binnen deze beweging. In januari 1930 werden wetten uit-

Kallio. Samaisissa vaaleissa kommunistien hallitsema Sosialistinen työväen ja pienviljelijäin vaaliliitto voitti lisäpaikkoja.

Vaikka uusi hallitus olikin porvarillinen, ja oli noussut myös vahvan aitosuomalaisen nationalismin äänenpainoin valtaan, ei tämä vielä riittänyt rauhoittamaan yhteiskuntaoloja. Oikeistolainen aktivismi saikin yhä suurempaa jalansijaa ja itseluottamusta nuoren tasavallan yhteiskuntaelämässä. Näin ollen edes tammikuussa 1930 säädetyt yhdistyslain kiristykset eivät saaneet äärikansallisia oikeistovoimia perääntymään ulkoparlementaarisisa suunnitelmistaan, etenkin kun lainsäädäntöpakettiin liittynyt esitys painovapauslain tiukentamisesta kuivui kokoon sosiaalidemokraattien ja ruotsalaisen kansanpuolueen vastustuksesta.

Vain pari kuukautta tämän jälkeen ulkoparlementaariset oikeistovoimat alkoi-

De anti-communistische Lapua-beweging was beïnvloed door de 'ontwaakte christenen' (een orthodox-pietistische groep die zich had afgescheiden van de Lutherse kerk). Op de foto de leider van de beweging, Vihtori Kosola, tijdens een bijeenkomst van de 'ontwaakte christenen' in 1930. | Antikommunistinen Lapuan liike ammensi ideologiaansa vaikutteita herännäiskristillisyydestä. Kuvassa liikkeen johtohahmo Vihtori Kosola Lapuan herättäjäjuhilla vuonna 1930.

vat siirtyä lain toiselle puolelle: Vaasassa maaliskuussa 28 päivänä tuhottiin kommunistien äänenkannattajan, Työn ääni-lehden kirjapaino moukarein. Kun asiaa käsiteltiin Vaasan raastuvanoikeudessa syyskuussa, paikalle kokoontui jopa kahdentuhannen hengen joukko ilmeisenä tarkoituksenaan vaikuttaa oikeusistuimen tuomioon.

Kyiseisenä päivänä nähtiin Lapuan liikkeen symboliksi myöhemmin muodostuneen uuden poliittisen väkivallan ensimmäinen näytös, kun kommunistien asianajaja Asser Salo kaapattiin autoon ja kyyditettiin väkivalloin uhkaamalla Lapualle. Tästä alkoi Lapuan liikkeen poliittisen terrorin huippuvaihe, jolloin kaikkia lapu-

alaisten oletettuja epäisänmaallisia vastustajia kidnapattiin, pahoinpideltiin ja kyyditettiin autolla usein Neuvostoliiton rajalle. Vaikka kokonaisuudesta 254:sta muilutetusta suurin osa selvisi ruhjeilla, ei kuolemantapauksiltakaan välttytty: surmansa sai kyydityksissä kolme henkilöä.

Liikkeen vaikutusvallan huippuhetki koitti kesällä 1930, kun Kallion hallitus joutui taipumaan painostuksen alla ja kutsui Lapuan liikkeessäkin kunnioitetun Pehr Evind Svinhufvudin sovittelemaan aktivistien ja valtiovallan intressejä. Hallitus jätti eronpyynnön ja esitti tätä ennen niin sanottuja kommunistilakeja, joka olisi mahdollistanut kommunististen lehtien pysyvän lakkauttamisen sekä ääriivasem-

gevaardigd om meer greep op de situatie te krijgen, maar deze bleken niet in staat de ultra-rechtse groepen te weerhouden van het maken van plannen voor buiten-parlementaire acties. Hierbij speelde ook mee dat een voorstel voor een beperking van de persvrijheid tot verzet leidde bij de fracties van de Sociaal-democratische partij en de Zweedse Volkspartij in het parlement.

Een paar maanden later begonnen de rechts-extremisten de wet te overtreden en op 28 maart 1930 werden in Vaasa de drukpersen van de communistische krant 'Työn ääni' ('De stem van de arbeid') kapotgeslagen. Toen de zaak in september door de rechtbank in Vaasa werd behandeld, kwamen daar tweeduizend extremisten op af om het oordeel van de rechtbank te beïnvloeden.

De dag waarop de communistische advocaat Asser Salo in een auto werd ontvoerd en onder dreiging van geweld werd

mistolaisten poliitikkojen pysyvän sulkemisen niin valtakunnan politiikasta kuin kunnallisesta hallinnostakin. Heinäkuun alussa 1930 Helsingin Suurkirjon portailta 12.000 henkilön voimin joukkovoimaansa näyttäneet Vihtori Kosolan 'talonpoikaimarsijat' pysyivät laillisissa aikeissa, kun uuden hallituksen muodostajaksi valittiin itseoikeutetusti oikeiston luottomies Svinhufvud. Lapualaiset kokivat nyt, että heidän kommunisminvastaista asiaansa ajettaisiin ryhdikkäämmiin hallitusvallan avulla.

Liikkeen suuresta vaikutusvallasta vuoden 1930 aikana kertoo, että presidentti Relander taipui hajottamaan eduskunnan, kun kommunistilakeja ei saatu sellaisinaan hyväksytyä. Uusien, lokakuussa järjestettävien vaalien ilmapiiri oli lapualaisten painostuksella sävytetty ja vaalien suurvoittajan Kansallisen koomuksen johdolla hyväksyttiin kom-

overgebracht naar Lapua, werd later gezien als het startpunt van de gewelddadige handelswijze van de Lapua-beweging. Dit was het begin van de hoogtijdagen van terreur, waarbij eenieder die door de extremisten werd gezien als vijand van het vaderland, zo maar kon worden gekidnap, mishandeld en vaak ook nog naar de grens met de Sovjet-Unie kon worden getransporteerd. Ofschoon 254 gemoesteerden met wat kneuzingen vrijkwamen, hebben toch drie van hen deze deportaties niet overleefd.

De geweldspiraal bereikte zomer 1930 zijn hoogtepunt, toen de Kallio-regering onder druk begon toe te geven en de door de Lapua-beweging gerespecteerde Pehr Evind Svinhufvud vroeg om te bemiddelen tussen de eisen van de activisten en de belangen van de staat. De regering diende zijn ontslag in en stelde voor anti-communistische wetten in te voeren, die het mogelijk zouden maken

munistilait sellaisinaan lokakuun lopulla. Kommunistien nujertamisesta huolimatta oikeistolainen aktivismi pysyi voimissaan ja alkoi tämän jälkeen uhata oikeusvaltion perustaa. Rajantekijänä voidaan pitää laitaoikeiston vieroksuman, itsenäisen Suomen ensimmäisen tasavallan presidentin K.J. Ståhlbergin ja hänen puolisonsa kyyditystä Pohjois-Karjalaan. Tällöin maltillinen oikeisto huomasi viimeistään Lapuan liikkeen saavuttaneen uhkaavat mittasuhteet – terrorilta ei ollut turvassa edes porvarillinen eliitti.

Seuraavissa, vuoden 1931 helmikuussa pidetyissä vaaleissa, Svinhufvud voitti täpärästi uudelleen presidentiksi pyrkineen Ståhlbergin. Vaikka uuden presidentin valintaa voidaan pitää kaikille oikeistovoimille ja 'lujan hallitusvallan' kannattajille mieluisana, oli Svinhufvud lopulta myös keskeisessä roolissa ulkoparlamentaaristen voimien suitsimisessa.

communistische kranten te verbieden en uiterst linkse politici uit te sluiten van het landelijke of gemeentelijke bestuur. Begin juli 1930 verzamelden zich voor de trap-treden van de domkerk in Helsinki 12.000 volgelingen van Vihtori Kosola, de 'talonpoikaimarsijat', om duidelijk te maken dat zij zich aan de wet wilden houden, als de nieuwe regering zou worden gevormd door de rechtse Svinhufvud, waar zij alle vertrouwen in hadden. De Lapua-sympathisanten hadden nu het gevoel dat hun afkeer van het communisme krachtig door de regering werd gesteund.

De grote invloed van de Lapua-beweging in 1930 werd gedemonstreerd door president Relanders besluit het parlement te ontbinden, toen de wetten tegen de communisten niet werden aangenomen. De sfeer die ontstond door nieuwe verkiezingen in oktober, verhoogde de druk die door de Lapua-beweging werd uitgeoefend en de grote winnaar van de

Kun Lapualaisten johtohahmo Vihtori Kosola pyrki aggressiivisella retoriikallaan uuteen vastakkainasetteluun ja hyökkäyksiä tehtiin nyt laillisuutta puolustaneita sosiaalidemokraatteja vastaan, alkoi kaikille käydä selväksi, että kommunistien nujertaminen ei riittäisi liikkeen radikaalille siivelle. 'Mäntsälän kapinaksi' kutsutussa laitaoikeiston vallankaappausyrityksessä lapualaiset saivat mobilisoitua yli 600 miestä Uudellamaalle laillisen hallitusvallan uhaksi. Vaara oli todellinen, sillä arvioiden mukaan kapinaan olisi liittynyt moninkertainen määrä ihmisiä, mikäli tilanne olisi kärjistynyt sisällissodan partaalle.

Ratkaisevaksi tuli kuitenkin hallitusvallan päättäväiset toimet: kapinan puuhamiehet Vihtori Kosola etunenässä määrättiin pidätettäväksi vain vähän aikaa sitten kommunisteja vastaan säädetyn tasavallan suojelulain nojalla ja Svinhufvud päätyi ensimmäistä kertaa Suomen histo-

verkiezingen, de gematigd rechtse Coalitie Partij, keurde eind oktober de wetten tegen de communisten wel goed. De extremisten van rechts bleven ondanks het onderdrukken van de communisten actief en begonnen de rechtsstaat te bedreigen. Een grens in het optreden van rechts werd bereikt, toen K.J. Ståhlberg, de eerste president van de republiek, en zijn vrouw werden ontvoerd naar Noord-Karelië. Toen realiseerden de gematigden onder de rechtse kiezers zich, dat de Lapua-beweging een gevaarlijke kant uitging. Zelfs de elite van de burgerpartijen was niet meer veilig voor terreur.

De presidentsverkiezingen in februari 1931 leverden een overwinning op van Svinhufvud op Ståhlberg, die zich opnieuw kandidaat had gesteld. Ondanks dat de nieuw gekozen president het verkoos om het de rechtse kiezers en voorstanders van een krachtige regering naar de zin te maken, kreeg Svinhufvud het

riassa hyödyntämään radiota poliittisissa tarkoituksessa. Vakavamielisessä radiopuheessaan hän kehotti kapinaan osallistuneita palaamaan kotiin ja laskemaan aseensa. Sovinnon eleenä 'Ukko-Pekka' julisti, että ketään välittömästi antautunutta rivimestä ei syytettäisi oikeudessa.

Kapinan terä tylsistyi tässä ratkaisevasti ja muutaman päivän päästä vain vähän aikaa sitten virallisesti rekisteröity Lapuan liike lakkautettiin: oikeusvaltio oli voitannut ja alkanut 1930-luku ei Suomessa muuttunut autoritäärisen oikeistojuntan ohjaamaksi, kuten niin monissa muissa itäisen Euroopan reunavaltioissa.

Ulkopoliittisen ja sisäpoliittisen suunnan etsintä

Vaikka Suomi säilytti demokraattisen oikeusvaltion periaatteensa 1920-luvun lopun 1930-luvun alun horjunnan jälkeen, vei yleiseurooppalainen kehitys kohti

ook voor elkaar de buitenparlementaire acties onder controle te krijgen.

Toen de leider van de Lapua-beweging, Vihtori Kosola, met agressieve retoriek probeerde een nieuwe confrontatie aan te gaan en een aanval inzette op de legaliteit van de sociaal-democratische partij, begon het iedereen duidelijk te worden dat de onderdrukking van de communisten niet voldoende was voor de radicale vleugel van de beweging. In verband met de 'Mäntsälä-rebellie' van 1932, die een staatsgreep op het oog had en de regering wilde afzetten, had de Lapua-beweging 600 mannen gemobiliseerd. Hierdoor ontstond er een actueel gevaar, omdat werd ingeschat dat de beweging een veelvoud aan sympathisanten had kunnen aantrekken, als er een burgeroorlog zou zijn uitgebroken.

Beslissend waren de daadkrachtige besluiten die toen door de regering werden genomen: tegen de leidende personen

die zich voor een rebellie wilden inzetten, Vihtori Kosola voorop, werd een arrestatiebevel uitgevaardigd. Dit gebeurde dus kort nadat de staat wettelijke maatregelen had genomen tegen de communisten. Verder besloot Svinhufvud voor de eerste keer in de Finse geschiedenis de radio te gebruiken voor politieke doeleinden. In een ernstige toespraak riep hij de rebellerende groep op om naar huis te gaan en de wapens neer te leggen. Om een verzoenend gebaar te maken deelde 'Ukko Pekka' mee dat degenen die zich direct overgaven en geen leidende rol hadden gespeeld, niet zouden worden vervolgd.

De scherpe kantjes werden hierdoor van de rebellie afgehaald en niet veel later werd de Lapua-beweging opgeheven. De rechtstaat had gezegevierd en Finland werd begin jaren dertig niet omgevormd in een rechtse dictatuur, zoals in zo veel andere Oost-Europese landen.

yrkempiä ja uhkaavampia kehityskulkuja. Saksan kansallissocialistinen diktatuuri pyrki vuodesta 1933 tavoitteissaan avoimesti Versailles'n järjestelmän kumoamiseen eikä Stalinin 1930-luvun terrorin täyteen Neuvostoliittokaan näyttäytynt pienille itsenäisille valtioille varsinaisena rauhan linnakkeena. Oikukkaiden diktatuurien paine saneli pitkälti Suomen mahdollisuudet ja liikkumatilan ulkopoliitikassa ja diplomatiassa.

1930-luvun alussa suhteet Neuvostoliittoon olivatkin varsin vaikealla tolalla – kotimaassa Lapuan liikkeen kuohunta ja toisaalta Neuvostoliitossa Inkerinmaalla suomensukuisten asuttamien maiden pakkokollektivistisointi vaikutti maiden diplomaattisuhteisiin negatiivisesti. Toisaalta, jonkinlainen askel liennyttävään suuntaan otettiin vuonna 1932 Suomen allekirjoittaessa Baltian maiden tavoin molemminpuolisen hyökkäämättömyys-

De zoektocht naar de buitenlandse- en binnenlandse politieke richting

Ondanks dat Finland na een moeizaam begin als democratische rechtstaat in principe overeind was gebleven, deden zich in Europa al snel radicale en dreigende ontwikkelingen voor. De Duitse nationaal-socialistische dictatuur probeerde vanaf het jaar 1933 openlijk het verdrag van Versailles te boycotten en de terreur van Stalin in de Sovjet-Unie in de dertiger jaren maakte een vreeswekkende indruk op de kleine zelfstandige randstaten. De dreiging van de wispelturige dictaturen limiteerde de mogelijke speelruimte van de Finse buitenlandse politiek en diplomatie zeer.

Begin jaren dertig was de relatie tussen Finland en de Sovjet-Unie slecht. De onrust in Finland vanwege de Lapua-beweging en de behandeling door collectivatie van de met Finland stamverwante Ingermanlanders in de Sovjet-Unie, hadden

sopimuksen Neuvostoliiton kanssa, joka pyrki taloutensa vakauttamiseen nyt länsisuhteita normalisoimalla.

1930-luvun alussa Suomen siihen asti ainut kansainvälisen oikeuden tae Kansainliitto alkoi osoittaa heikkoutensa merkkejä: Japanin vuonna 1931 suorittama Mantsurian miehitys ja kaksi vuotta tämän jälkeen tapahtunut Hitlerin valtaannousu merkitti kansainvälisen oikeuden arvovalaan murenemista. Suomessa tämä johti uuteen tilannearvioon ja pyrkimykseen hakea puolueettomuudelleen tukea muista Pohjoismaista. Suomi myös paransi talouspoliittista asemaansa allekirjoittamalla 1933 Oslon sopimuksen liittyen kolme vuotta aiemmin muodostettuun tulliliittoon Pohjoismaiden ja Benelux-maiden kanssa.

Ulkopoliitikan johtotähdiksi muodostuikin niin sanottu pohjoismainen yhteistyö, jonka tarkoituksena oli nojata niin

De president van de Finse republiek en symbool van de besproken periode was Pehr Evind 'Ukko Pekka' Svinhufvud, die het nieuwe sociale medium, de radio, effectief wist in te zetten. | Tasavallan presidentti ja aikakauden symboli Pehr Evind 'Ukko-Pekka' Svinhufvud osasi hyödyntää radiota poliittisena välineenä.

een negatief effect op de diplomatieke banden. De spanning verminderde echter door de stappen die Finland in 1932 ondernam om samen met de Baltische landen een wederzijds niet-aanvalsverdrag met de Sovjet-Unie te ondertekenen. Dat was voor de Sovjet-Unie een middel om

ulko- kuin puolustuspolitiikassakin yhä tiiviimmin länsinaapuri Ruotsiin.

Varpaillaoloon oli hyvä syy, sillä Neuvostoliiton viesti Helsinkiin kulki virallisia diplomaattisia teitä pitkin vuosien 1935-1936 aikana siinä sävyssä, että Moskovassa epäiltiin Hitlerin pyrkivän ennemmin tai myöhemmin aloittamaan suursodan ja valloittamaan Leningradin. Vaikka ulkopoliitikassa synkät pilvet leijailivat nuoren tasavallan yllä, sisäpolitiikassa löydettiin vähitellen vakauden tie ja demokraattisen parlamentarismen legitimeetti kasvoi vähitellen Lapuan liikkeen aiheuttaman horjunnan jälkeen. Vuoden 1932 lopulla muodostettu Toivo Kivimäen edistyspuolueen ja ruotsalaisen kansanpuolueen vähemmistöhallitus pysyi vallassa yli kolme vuotta, sociaalidemokraattien hiljaisen tuen avulla.

Vuosikymmenen poliittisessa ja kulttuurisessa elämässä radikaaleja sävyjä

Ook al wonnen de fundamenten van de Finse rechtstaat in de jaren dertig van de twintigste eeuw steeds meer aan kracht, kreeg het fascisme toch ruime aanhang binnen de nationalistische Volksbeweging voor het Vaderland (IKL). Op de foto de leiders van de IKL en Vihtori Kosola tijdens de ontvangst van een portret van Mussolini in 1935, dat een geschenk was van de Italiaanse staat. | Vaikka oikeusvaltion periaatteet vakiintuivat 1930-luvulla, fasismi sai edelleen kannatuspohjaa Isänmaallisen kansanliike -nimisessä puolueessa. Kuvassa IKL:n johtomiehet ja Vihtori Kosola vastaanottavat vuonna 1935 Mussolinin rintakuvan lahjaksi Italian valtiolta.

de economie te stabiliseren, via genormaliseerde relaties met de westelijke landen.

Begin jaren dertig leek het erop dat de Volkenbond, tot dan toe voor Finland de garantie voor een internationaal rechtsbestel, krachteloos begon te worden. In 1931 bezette Japan Mantsjoerije en twee jaar later veroorzaakte de overname van de macht door Hitler in Duitsland een duidelijke verzwakking van het internationale rechtsbestel. Finland maakte een nieuwe inschatting van de situatie en probeerde door middel van neutraliteitspolitiek steun te vinden bij de andere Noordse landen.

De buitenlandse politiek leidde er toe dat er meer samenwerking kwam tussen de Noordse landen, met als belangrijkste doel meer steun te krijgen op het gebied van de buitenlandse politiek en de defensie, in het bijzonder met Zweden. Het streven naar deze nauwere samenwerking op

ilmenisi ainoastaan Lapuan liikkeen pohjalle muodostettu Isänmaallinen kansanliike (IKL), joka pyrki nyt autoritaarisiin tavoitteisiinsa parlamentaarisiin keinoin. Aitosuomalainen radikalismi velloi myös Helsingin yliopistossa, jossa kokonaisvaltaista opetuksen suomalaistamista vaatineet äänenpainot olivat voimissaan. Niinpä kielikysymyksestä tuli myös IKL:n lempilapsi eduskunnassa ja Akateemisen Karjala-Seuran aitosuomalaiset piirit Helsingin yliopistolla olivat sen vankka tukijoukko 1930-luvulla. Vuonna 1935 IKL onnistui jarruttamaan sille epämieluisaa kompromissiesitystä opetuskielen osalta ja riita ruotsin kielen valta-asemasta jatkui edelleen aina vuoteen 1937 asti.

Kun IKL:n ulkoiset symbolit alkoivat muistuttaa yhä enenevässä määrin Italian ja Saksan fasisistisia liikkeitä, päätyi Kivimäen hallitus säätämään vuonna 1933 lain, joka kielsi sotilaallisen järjes-

het gebied van de buitenlandse politiek werd in Finland aangestuurd vanuit een speciale groep politici, onder andere premier Toivi Kivimäki.

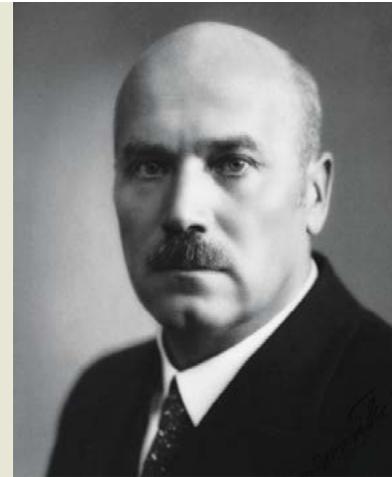
Voorzichtigheid was geboden omdat de Sovjet-Unie rond 1935 via diplomatieke kanalen berichten verspreidde, waarin erop gezinspeeld werd dat Hitler vroeg of laat een oorlog zou beginnen en Leningrad zou aanvallen. Wat de binnenlandse politiek betreft werd er een stabielere weg bewandeld en ging het met het democratische parlementaire stelsel vooruit, na de door de Lapua-beweging veroorzaakte problemen. Eind 1932 werd een minderheidsregering gevormd onder Kivimäki, die bestond uit ministers van de Nationale Progressieve Partij en de Zweedse Volkspartij. Deze regering kon meer dan drie jaar aan de macht blijven, met stilzwijgende steun van de sociaal-democraten.

täytymisen poliittisin tarkoituksiperin. Kun IKL:n kansanedustajat edelleen käyttivät tässä laissa erikseen kiellettyjä 'puolue- ja järjestöuniformuja' säädettiin vuoden kuluttua vielä tiukempi 'puserolaki', jonka ilmeisenä tarkoituksena oli estää fasisististen symbolien käyttö valtiopäivillä. Vaikka IKL ei kyennyt luomaan ulkoparlamentaarista uhkaa Kivimäen hallituksen aikana ja se pitäytyi parlamentarismissa, oli aitosuomalainen aktivismi silti vahvana pohjavireenä poliittisessa ja kulttuurisessa elämässä ylioppilasliikkeen kautta. Tämänkään takia pohjoismainen yhteistyö turvallisuuspolitiikan saralla ei ollut niin yksinkertaista kuin sen kannattajat olisivat toivoneet.

Eräs huomionarvoisimmista ilmiöistä sisäpolitiikassa oli sosiaalidemokraattien saavuttama kannatuksen kasvu läpi 1930-luvun ja lopulta myös hallitusvastuuseen

In de daarop volgende jaren werd de politiek beïnvloed door de radicale, uit de harde kern van de Lapua-beweging gevormde, Volksbeweging voor het Vaderland (IKL), die nu via het parlement probeerde haar ultra-rechtse doeleinden te bereiken. Het extreem Finse nationalisme groeide ook binnen de Universiteit van Helsinki; daar werd geëist het onderwijs uitsluitend in het Fins te geven. De taalkwestie werd ook een lievelingsthema van de IKL in het parlement en de partij werd daarbij gesteund door de Academische Karelsche Vereniging (AKS), een extreem nationale groep binnen de Universiteit van Helsinki. In 1935 slaagde de IKL erin pogingen tot een compromis te blokkeren; de ruzie over de overheersende plaats van het Zweeds ging door tot in 1937 (en ook nog wel later).

Toen de IKL naar buiten toe de indruk gaf op de Italiaanse en Duitse fascistten te gaan lijken, besloot de Kivimäki-regering

Toivo Mikael Kivimäki, de leider van de rechts-liberale Nationale Progressieve Partij, was een recordlange periode minister-president, van 1932 tot 1936. | Liberaalia oikeistolaisuutta edustaneen Kansallisen Edistyspuolueen Toivo Mikael Kivimäki toimi pääministerinä ennätyspitkän ajan 1932-1936.

de wet van 1933 toe te passen, die organisaties verbood die zich bezig hielden met een oorlogszuchtige politiek. Toen de IKL-parlementsleden doorgingen met het dragen van wettelijk verboden, uniforme kleding, werd een jaar later een nog strengere 'overhemdwet' afgekondigd, waarmee kon worden verhinderd dat fascistische symbolen konden worden gebruikt tijdens parlementaire debatten. Ook al was er tijdens de Kivimäki-regering geen sprake van dreiging via buitenparlementaire acties door de IKL, en al hield de partij zich aan de parlementaire democratie, was er toch sprake van extreem nationaal activisme in de onderstroom van politiek en cultuur via de universiteit. De samenwerking van de Noordse landen op het gebied van veiligheid is daarom niet zo eenvoudig geweest als de voorstanders ervan zich hadden voorgesteld.

Een opmerkelijke ontwikkeling in de binnenlandse politiek was de groei van de

sitoutuminen maalaisliittolaisten kanssa. Kesällä 1936 pidettiin eduskuntavaalit, joissa SDP nousi toista kertaa peräkkäin vaalivoittoon. Kun Kivimäen hallitus kaatui tämän jälkeen lopulta ennätyspitkän, yli kolme vuotta kestäneen hallitusvastuun jälkeen, oli sisäpoliittinen peli jälleen avoinna. Oikeiston luottomies Svinhufvud kuitenkin vastusti kokoomuslaisten äänenpainojen takia SDP:n hallitusaikeita ja niinpä koottiin vielä lokakuussa 1936 maalaisliiton Kyösti Kallion johtama porvarillinen vähemmistöhallitus.

Tämä hallitusvastuu jäi lyhytaikaiseksi. Kun seuraavana vuonna pidetyissä presidentinvaaleissa pääministeri Kallio valittiin sosiaalidemokraattien tuella tuoreeksi tasavallan presidentiksi, väistyivät nyt myös esteet niin sanotulta 'punamullalta' eli sosiaalidemokraattien ja maalaisliiton hallitusyhteistyöltä. Uudella hallituksella oli tämän myötä ennennäkemätön parla-

sociaal-democratische partij in de jaren dertig; die liep uiteindelijk uit op een regering samen met de Agrarische Partij. Bij de parlementsverkiezingen in de zomer van 1936 won de sociaal-democratische partij weer. Toen de Kivimäki-regering na een driejarige periode viel, stond het binnenlandse politieke speelveld weer helemaal open voor nieuwe impulsen. De rechtse leider Svinhufvud hield onder druk van zijn partijgenoten zijn plannen voor een regering met de sociaal-democraten tegen en vormde in oktober 1936 met Kyösti Kallio's Agrarische Partij een minderheidsregering, die bestond uit burgerpartijen. Kallio werd minister-president.

Deze regering duurde maar kort. Toen het volgende jaar premier Kallio met steun van de sociaal-democraten tot de nieuwe Finse president werd gekozen, verdwenen ook de hinderpalen voor een 'rode aarde'-coalitie; een regering van

mentarinen tuki takanaan. Parlamentarismin vahvistumista auttoi myös pitkin 1930-lukua jatkunut talouden noususuhdanne. Vuonna 1937 muodostettu hallitus pysyikin pystyssä aina talvisotaan saakka.

Modernisaatio, monumentit ja kansallistunne

Suomen talouden elinehto oli vielä 1920-luvun lopulla ja 1930-luvulla mataloudessa, etenkin kun uusia pientiloja muodostettiin vauhdilla vanhojen torpien tilalle kansalaissodan jäljiltä. Olisi kuitenkin suurta yksinkertaistusta luonnehtia maan taloudellista, kulttuurista, ja henkistä tilaa ainoastaan talonpoikaisen kulttuurin näkökulmasta. Talouden rattaiden näkökulmasta Suomen kehitystä leimasi vaikean laman jälkeen hiljattainen teollistumisen jatkuminen, kun taas kulttuurissa jatkettiin harppauksia muun muassa urheilun, musiikin, arkkitehtuu-

sociaal-democraten en agrariërs werd gevormd. De nieuwe regering kon rekenen op grote steun in het parlement. De parlementaire steun had ook baat bij de in de jaren dertig ingezette economische groei. De in 1937 gevormde regering bleef in functie tot aan de Winteroorlog.

Modernisering, architectonische monumenten en gevoelens van nationale trots

De economie van Finland was in de twintiger en dertiger jaren nog vrijwel volledig afhankelijk van de landbouw, vooral toen na de burgeroorlog een groot aantal boerderijen uit de grond werden gestampt, die voortkwamen uit voormalige kleine pachthoeves (de 'torpat'). Maar het zou te simpel zijn om de economie, de cultuur en het geestelijk klimaat alleen maar te beoordelen vanuit het standpunt van een boerengemeenschap. De economie ontwikkelde zich

rin ja kirjallisuuden saralla – höystettynä nyt 1930-lukulaisilla ominaispiirteillä. Eräs aikakauden murrosten symboleista oli radio, jonka yleistyminen johti tiedonvälityksen monipuolistumiseen, nopeutumiseen ja lopulta valtakunnallisen yleisradioyhtiön perustamiseen.

Suomalaisten keskimääräinen elintaso ei 1930-luvun alussa ollut vielä jänin korkea, mutta tästä huolimatta oli monia hyviä syitä odottaa tulevaisuudelta parempaa. Tähän viittasi muun muassa reaalipalkkojen hidas, mutta jatkuva nousu koko vuosikymmenen ajan. 1920-luvun lopulla alkaneen laman jäljiltä Suomessa oli kymmeniä tuhansia työttömiä, mutta kun vähitellen päästiin takaisin romahdusta edeltävään viiden prosentin talouskasvuun, alkoi luottamus yhteiskuntaankin vahvistua jälleen. Omalta osaltaan tämäkin tylsistytti radikalismien muutoin vaarallisen terävää peistä.

positief, na de moeilijke crisisjaren, vooral door de industriële ontwikkeling, terwijl er ook op cultureel gebied vooruitgang was zoals sport, muziek, architectuur of literatuur. Een revolutionaire ontwikkeling in die tijd was de radio, die er in het algemeen voor zorgde dat de communicatie veelzijdiger en sneller werd, en dat leidde uiteindelijk tot het oprichten van een nationale omroep.

De gemiddelde levensstandaard in Finland was begin jaren dertig nog niet erg hoog. Maar desondanks waren er verschillende redenen de toekomst met meer vertrouwen tegemoet te zien. Dit bleek bijvoorbeeld uit de salarissen, die langzaam, maar gestaag een stijging vertoonden. Na de eind jaren twintig begonnen crisis waren er in Finland tienduizenden werklozen, maar toen er langzamerhand een economische groei van vijf procent tot stand kwam, begon er weer vertrouwen te komen in de overheid. Dit

Suomen muuttumista teollistuneeksi, länsimaiden kaltaiseksi yhteiskunnaksi auttoi etenkin metsäteollisuuden tuotannon nopea kasvu. Metsäteollisuus toimi veturina, jolla Suomi kuroi umpeen vähitellen muiden Pohjoismaiden elintasoakiinni. Tässä tärkeänä taustavaikuttimeksi oli metsänomistuksen talonpoikaismallisuus, joka kasvatti tasaisesti myös maaseudun hyvinvointia. Vaikka paperin maailmanmarkkinahinta laski koko maailmansotien välisen ajan, oli tuottavuuden kasvu suurta ja kysyntä Länsi-Euroopassa suurta: 80 prosenttia kokonaisuviennistä lohkaiseva metsäteollisuus myi tuotteitaan etenkin sanomalehtipaperin suurluttajiin Iso-Britanniaan, Saksaan ja Yhdysvaltoihin.

Kasvuvauhti oli koko teollisuudessa ylipäänsä 1930-luvun laman jälkeen erittäin nopeaa, jopa yli 10 prosenttia vuodessa. 1930-luvun lopulla koko teollisuuden

zorgde er ook voor dat de gevaarlijke kantjes van het radicalisme er afgeslepen werden.

Een snelle toename van de productie, vooral in de houtverwerkende industrie, vond plaats, doordat de Finse industrie zoals in andere westerse landen gemoderiseerd werd. De houtverwerkende industrie was de motor, waardoor langzamerhand het verschil in levensstandaard met de andere Noordse landen afnam. Hierbij was een belangrijke factor, dat de boeren ook boseigenaren waren, waardoor de levensstandaard op het platteland gestaag toenam. Ook al daalde de papierenprijs op de wereldmarkt tijdens de hele periode voortdurend, was de productiviteitsgroei en ook de vraag naar producten in West-Europa groot. 80% van de totale export kwam uit de houtverwerkingsindustrie en de belangrijkste afnemers van krantenpapier woonden in Groot-Brittannië, Duitsland en de Verenigde Staten.

palveluksessa oli vajaa 300 000 ihmistä ja naisten työllisyysaste nousi etenkin vaatetusteollisuuden kasvun myötä. Teollistuvan yhteiskunnan merkit näkyivät myös rautateiden kasvavana rakentamisena sekä kulkuvälineiden yleistymisenä. Maailmansotien välisenä aikana Suomeen rakennettiin hieman alle 2000 kilometriä uusia rautateitä ja rekisteröityjen moottoriajoneuvoja oli maassa ennen talvisotaa 53 500. Vaikka etenkin moottoriajoneuvojen rekisteröity kasvu oli varsin nopeaa, oli auto luonnollisesti vielä harvinaisuus kulkuvälineenä.

Modernisoituvaa Suomi sai kuitenkin kaupungistumiseen uutta puhtia ja pääkaupunkiin Helsinkiin muutti ennen toista maailmansotaa kymmeniä tuhansia ihmisiä, ja vuonna 1939 kaupungissa oli arviolta jo 290.000 asukasta. Uudet pääkaupungin monumentit, kuten J.S. Sirénin Eduskuntatalo ja Yrjö Lindgrenin

De groei in de hele industriële sector was sterk gedurende de dertiger jaren, zelfs meer dan tien procent per jaar. Eind jaren dertig waren bijna 300.000 mensen werkzaam in de industrie en het aandeel van vrouwen nam hierbij vooral toe door de groeiende textielindustrie. De uitbreiding van het spoorwegnet en de expansie van het vervoer in het algemeen droegen ook bij aan de industriële groei. Tussen de twee wereldoorlogen werd in Finland bijna 2.000 km spoorlijn aangelegd en kort voor de Winteroorlog waren er 53.500 motorvoertuigen geregistreerd. Ondanks dat het aantal motorvoertuigen bijzonder snel toenam, was de auto toen nog een schaars verschijnsel.

De stedelijke ontwikkeling in het zich moderniserende Finland kreeg een nieuwe impuls. In deze periode verhuisden tienduizenden mensen naar de hoofdstad Helsinki. In 1939 had de stad 290.000 inwoners. Nieuwe gebouwen in de hoofdstad, zoals het parlamentsgebouw, door Sirén ontworpen, en het door Yrjö Lindgren en Toivo Jäntti ontworpen Olympisch Stadion, herinneren ons aan de ambitieuze behoefte van toen om indrukwekkende monumenten achter te laten. De groei van de stad en de snelle modernisering werden onder andere door de jonge auteur Mika Waltari met 'geuren van asfalt, metaal en benzine' in zijn roman 'Suuri Illusioini' ('Mijn grote illusie') beschreven.

Het in 1931 voltooide parlamentsgebouw op de Akadiaheuveld in Helsinki is het bekendste symbool van het onafhankelijke Finland. Het door Johan Sigfrid Sirén ontworpen neoclassicistische bouwwerk manifesteert democratische idealen. | Helsingin Arkadianmäelle vuonna 1931 Eduskuntatalo kuuluu itsenäisen Suomen tunnetuimpiin symboleihin. Johan Sigfrid Sirénin suunnittelema rakennus ilmentää klassismin hengessä demokratian ihanteita.

22

Waltari, zijn vriend Paavolainen en een groep moderne schrijvers, de 'Tulenkantajat' ('Vuurdragers'), probeerden met deze stadsromantiek 'de ramen naar Europa' te openen en de basis van de Finse nationale cultuur te verfrissen. Desondanks behandelden veel belangrijke schrijvers van toen realistische thema's, die met het Finse boerenleven te maken hadden; in dit verband kunnen bijvoorbeeld de romans worden genoemd van de latere Nobelprijswinnaar Frans Emil Sillanpää.

Het extreme nationalisme van begin jaren dertig heeft het culturele leven niet erg beïnvloed en had aan het eind van deze periode sterk aan invloed ingeboet. Schilderkunst en muziek waren in deze periode wat eenzijdig. De cultuur van het 'Witte Finland' was wat somber en naar binnen gekeerd, vooral vergeleken met de gouden tijd eind negentiende eeuw in het groothertogdom Finland, toen de kunstenaars op zoek gingen naar inspira-

sekä Toivo Jäntin suunnittelema Olympiastadion muistuttavat aikakauden kunnianhimoisesta tarpeesta luoda kansakunnalle suurelliseltakin vaikuttavia rakennussymboleita. Kaupungin kasvu ja nopea modernisaatio sai muun muassa nuoren kirjailija Mika Waltarin tunnelmoimaan romanttisesti 'asfaltin, metallitomon ja bentsiinin tuoksusta' romaansissa 'Suuri illusioini' (WSOY, 1928).

Waltarin, hänen ystävänsä Olavi Paavolaisen sekä muiden modernistien edustama kirjallinen ryhmä 'Tulenkantajat' pyrki tämän kaupunkiromantiikan ihanteen mukaisesti 'avaamaan ikkunat Eurooppaan' ja tuulettamaan Suomen nationalistista kulttuurin pohjavirettä. Tästä huolimatta kirjallisen realismin liberaalit merkkihenkilöt ammensivat edelleen tematiikkansa suurelta osin talonpoikaisesta Suomesta; esimerkkinä mainittakoon myöhemmin kirjallisuuden

De winnaars van de drie medailles! Volmari Iso-Hollo, Arvo Askola en Ilmari Salminen naderen tijdens de Olympische Spelen in Berlijn op de 10.000 meter de Japanner Kohei Murakoso, die vierde werd. | Kolmoisvoitto tähtäimessä! Volmari Iso-Hollo, Arvo Askola ja Ilmari Salminen saavuttavat Berliinin olympialaisten 10 000 metrin juoksussa Japanin Kohei Murakosoa.

tie in de veeltalige en multiculturele, grote Europese steden. Dit cultuurpessimisme was begrijpelijk, omdat ook in de rest van Europa de politiek en cultuur voor weinig bezieling zorgde.

Het positieve zelfbeeld en nationaal gevoel werd misschien nog het meest

Nobel-palkinnon voittaneen Frans Emil Sillanpään romaanit.

Vaikka 1930-luvun ääriationalismi ei ollut valloittanut kulttuurielämää ja joutui pitkin vuosikymmenen loppua marginaaliin poliittisesti, oli aikakausi myös maa-laustaiteen ja musiikin osalta jokseenkin yksipuolista aikaa. Kun vielä Suomen suuriruhtinaskunnan 1800-luvun lopun kultakauden taiteelliset esikuvat etsittiin eurooppalaisten suurkaupunkien monikielisestä ja -kulttuurisesta ilmiympäristä, olivat 'valkoisen Suomen' luomukset tähän verrattuna teemoiltaan synkempiä ja sisäänpäinkääntyneempiä. Tämä oli luonnollista ja ymmärrettävää, sillä yleiseurooppalainen poliittinen tai kulttuurinen tilakaan ei juuri ruokkinut vaikutteiden vaihtoa.

Positiivista omakuvaa ja kansallistunnetta vahvistivat kenties eniten saavutukset urheilussa, kuten itsenäisyyden

23

gevoed door de sportresultaten tijdens deze periode. Op de Olympische Spelen in Amsterdam (1928), Los Angeles (1932) en Berlijn (1936), boekten de Finnen grote successen op nummers waar ze al lang om bekend waren, zoals lange afstand lopen en worstelen. De teleurstelling bleef, dat de looplegende Paavo Nurmi, die op eerdere Olympische Spelen negen gouden en drie zilveren medailles had gewonnen, werd uitgesloten van de Olympische Spelen in Los Angeles, omdat hij niet meer als amateur werd beschouwd. Maar dit werd gecompenseerd door een ongekend succes in Berlijn in 1936. Hier stonden drie Finnen op het erepodium van de 10.000 meter: Ilmari Salminen, de winnaar van de gouden medaille, Arvo Askola met zijn zilveren medaille en Volmari Iso-Hollo met de bronzen medaille. Deze drie symboliseerden in de geest van de tijd een streven naar een gezond en sportief zelfbeeld van het onafhanke-

Tauno Palo en Ansa Ikonen waren de eerste filmsterren van de jonge republiek. Hun samenwerking in de romantische Finse films uit de dertiger jaren van de vorige eeuw heeft een blijvend stempel gedrukt op de Finse filmindustrie. | Tauno Palo ja Ansa Ikonen olivat nuoren tasavallan ensimmäisiä filmitähtiä. Heidän yhteistyönsä 1930-luvun romanttisissa Suomi-filmeissä on jättänyt lähtemättömän vaikutuksen maan elokuvahistoriaan.

lijke Finland. Dit werd nog eens versterkt, doordat het voor het eerst op film was te zien. In deze tijd werden ook veel romantische films gemaakt over het leven in het landelijke Finland, die een gezonde en gelukzalige sfeer uitstraalden. Zulke sportsuccessen en die eigenwaarde bevestigende cultuurelementen, deden nog niet vermoeden dat slechts een paar jaar later deze homogeniteit zwaar op de proef zou worden gesteld door de agressie van een bloedige oorlog.

Henri Hannula

Nederlandse vertaling: Arnold Pieterse

Persoonlijke bijzonderheden:

De schrijver is masterstudent geschiedenis aan de Universiteit van Helsinki.

alkuvuosina. Urheilun massatapahtumiksi kehittyneissä olympialaisissa suomalaiset takkoivat menestystä tuttuun tapaan etenkin kestävyysjuoksussa ja painissa Amsterdamissa (1928), Los Angelesissa (1932) sekä Berliinissä (1936). Vaikka suomalaisia järkytti juoksijalegenda Paavo Nurmen sulkeminen pois Los Angelesin olympiakisoista hänelle langetetun ammattilaistatusken vuoksi, ei menestys ollut missään nimessä ainoastaan yhden kortin varassa (Nurmi oli voittanut edellisissä Olympialaisissa yhdeksän kulta- ja kolme hopeamitalia). Tästä osoituksena oli vuoden 1938 Berliinin olympialaisissa suomalaisten ottama 10 000 metrin juoksun kolmoisvoitto. Palkintokorokkeilla voittaja Ilmari Salminen, hopeamitalisti Arvo Askola ja pronssimitalisti Volmari Iso-Hollo symboloivat yhdessä nuoren kansakunnan kuulumista aikakauden hengen mukaisesti 'terveiden' joukkoon.

Literatuur | Kirjallisuus:

- Jussila Osmo, Hentilä Seppo, Nevakivi Jukka (2009). Suomen poliittinen historia 1809-2009. Sanoma Pro (Helsinki).
- Kuisma Markku (2009). Suomen poliittinen taloushistoria. Siltala (Helsinki).
- Meinander Henrik (2012): Tasavallan tiellä, Suomi kansalaissodasta 2010-luvulle. Schilds & Söderströms (Helsinki).
- Siltala Juha (1985). Lapuan liike ja kyyditykset 1930. Otava (Helsinki).

Urheilevan ja itsenäisen kansakunnan positiivista omakuvaa pyrittiin vahvistamaan myös ensimmäistä kertaa elokuvien avulla, kun vuosikymmenen aikana tuotettiin lukuisia maalaisromanttisia ja talonpoikaisen elämän terveyttä ihannoivia elokuvia. Tuolloin urheilsaavutuksista ja itsetuntoa kohottavista kulttuurisista elementeistä iloinnut kansakunta ei kuitenkaan vielä aavistanut, että vain muutama vuodelle päästä maan yhtenäisyyttä tultaisiin testaamaan aivan uudella tavalla suursodan hyökyaallossa.

Henri Hannula

Kirjoittaja on maisterivaiheen historian opiskelija Helsingin yliopistossa.

Varkaus Finland

Willem
Mulder

We hadden al geruime tijd het plan om nog eens de geboorteplaats van mijn vrouw te bezoeken. De eerste keer dat we in Varkaus waren geweest was inmiddels al weer ruim 32 jaar geleden. We hadden toen de transportbus van mijn toenmalige baas geleend en gebruikte dat als een camper. Een luchtbed, twee rugzakken en een tent waren de uitrusting. Als er ik aan denk krijg ik acuut last van mijn rug, maar we waren nog jong, dus het kon.

Ons geheugen wordt minder en het werd tijd het weer op te frissen met beelden van Varkaus. Het is kleine plaats van ongeveer 23000 inwoners. Het ligt vanaf Helsinki gezien zo'n 60 km onder Kuopio. We reden via een inmiddels aangelegde snelweg het stadje binnen en mijn vrouw zei verbaasd: "Wat is hij klein!"

Dat is niet iets wat je graag wilt horen als man, maar ze keek naar buiten en staarde naar een toren. Het bleek de bewoonde watertoren van de stad te zijn. "Hij is veel kleiner dan ik dacht" zegt ze omhoog kijkend terwijl we parkeerden op de marktplaats voor de toren. Er staan een paar stalletjes en na een rondje lopen we naar de watertoren zelf.

Onderaan vind ik hem groot genoeg en bovenin al helemaal. De toren is dus bewoond, rondom zitten appartementen en in het midden moet dan ergens het water zitten. Dat is niet te zien en ik vond het geniaal om een noodzakelijk voorziening, zoals water, zo'n plek te geven. Helemaal toen bleek dat de toren open was voor publiek, ik heb geen idee hoe de bewoners dat vinden, want het was best druk.

Dat komt voornamelijk omdat er op de top een terras is gemaakt. Daar heb je een fantastisch uitzicht over de stad. We hebben daar onder het genot van een hapje en een drankje zitten bruinen want het was voortreffelijk weer. Ik kreeg uitleg over de historie van de stad en de stappen naar plekken die mijn vrouw ruim 50 jaar geleden had gemaakt. Ze wees naar de gebouwen die zonder uitzondering veel groter in haar herinnering zaten dan ze in werkelijkheid waren. Dat was logisch omdat ze gevormd werden toen ze zelf nog klein was, haar omgeving was zoveel groter dan zij zelf. Het was heel leuk te ondervinden dat ze met de beelden die ze nu zag, zich opeens veel meer kon herinneren dan ze dacht.

Ze wees naar de hoofdstraat die loodrecht voor de toren lag, hij liep helemaal door de stad en eindigde verderop bij het water. Het was en is nog steeds de belangrijkste winkelstraat van het stadje.

Het was indertijd de enige straat die geasfalteerd was.

Toen we later door de winkelstraat liepen viel het op dat er redelijk wat winkelpanden leeg stonden. De recessie had ook hier toegeslagen.

26

Varkaus, Suomi

Olimme suunnitelleet jo kotvan aikaa käyntiä vaimoni syntymäkaupungissa. Edellisestä kerrasta olikin kulunut jo 32 vuotta, jolloin olin liikkeellä silloisen työpaikkani pakettiautolla. Mukanani oli ilmapatja, kaksi reppua ja telttä. Nyt kun ajattelen asiaa, niin muistan vieläkin kivun selässäni. Mutta ei se silloin nuorena tahtia haitannut.

Varkauden muistot olivat jo haalistuneet, joten oli aika taas kaivaa ne esiin. Varkaus on pieni kaupunki, jossa on 23 000 asukasta. Helsingistä katsottuna se sijaitsee 60 kilometriä Kuopion alapuolella. Saa vuimme kaupunkiin uutta moottoritietä pitkin, ja vaimoni ensi kommentti oli: "Näyttääpä se pieneltä!"

Miehelle se ei ole mieluista kuultavaa, mutta helpotukseksi huomasi hänen tarkoittavan läheistä tornia. Se osoittautui kaupungin asutuksi vesitorniksi. "Se on paljon pienempi kuin mitä muistin", hän totesi katsoen ylöspäin samalla, kun parkkeerasin tornin edustalla olevalle toriaukiolle. Torilla on vain pari kojua, ja ne nähtyämme suuntasimme vesitornille. Alhaalta katsottuna se näytti minusta ihan tarpeeksi korkealta, kuten myös kiivettyämme raput ylös. Tornin ulkoreunalla on siis asuntoja, ja jossain sen keskellä on vettä, joka ei ole näkyvässä. Minusta on nerokasta yhdistää nämä kaksi asiaa. Varsinkin kun osoittautui, että tornin huipulle voi vapaasti kiivetä. Voi vain kuvitella mitä asukkaat siitä tuumaavat, ylhäällä

kun oli nytkin niin paljon väkeä. Tämä jottuu varmaankin siitä, että siellä voi istua ulkoterassilla, josta on hienot näkymät yli kaupungin. Söimme ja joimme siellä hienossa kesäsäässä. Sain kuulla kaupungin historiasta ja tapahtumista viidenkymmenen vuoden takaa. Vaimoni osoitti rakennuksia, jotka kaikki näyttivät hänen mielestään pienemmiltä, kuin mitä ne hänen muistoissaan olivat. Se oli loogista, sillä muistot olivat ajalta, kun hän itse vielä oli pieni. Oli myös hauska todeta miten paikan päällä uusia muistoja tuli mieleen koko ajan. Hän osoitti vesitornilta koko kaupungin läpi järvelle ulottuvaa pääkatua. Se oli silloin – ja vielä nykyäänkin – kaupungin tärkein ostoskatu. Ennen aikaan se oli ainut asfaltoitu katu. Myöhemmin kävellessämme katuä pitkin saimme todeta miten laman vaikutuksesta monet liiketiloista olivat tyhjiillään.

Vaimoni vanha koulu sijaitsee kaupungin laidalla, jonka hän osoitti tornista. Hänen lapsuudenkotinsa on kaupungin toisella laidalla. Arvioisin kuuden kilometrin etäisyydellä toisistaan. Se on minusta aikamoinen matka pienelle tytölle kulkea

27

Haar voormalige school lag aan de rand van het stadje, vanaf de toren wees ze het aan. Haar geboortehuis lag aan de andere kant. Ik schatte de afstand op zo'n zes kilometer. Dat leek mij een behoorlijke trip voor een klein meisje die alleen of met vriendinnen naar school liepen. Dat werd zonder morren gelopen of in de winter geschied, het was vroeger gewoon zo! We gingen op zoek naar haar geboortehuis. Toen we de wijk inreden was ze weer verrast, allemaal asfalt, dat was vroeger niet zo. Bij ons vorig bezoek waren het allemaal nog zandpaden door de wijk. Vroeger was dit een echte arbeiderswijk, nu duidelijk een plek voor de meer welgestelde Finnen. De dure geparkeerde auto's op de oprijlanen bevestigden het beeld. We parkeerden onze auto en liepen de straat in naar het huis die haar vader zestig jaar geleden gebouwd had. Ik wist dat mijn schoonvader goed kon bouwen, ik had daar ervaring mee omdat ik hem ooit

met zijn zomerhuisje had geholpen. Hier stond het bewijs, het zag er nog prima uit, uitstekend zelfs. Omdat we wat langer voor het huis stonden en foto's maakten kwam er een man naar buiten om te vragen of hij ons kon helpen. Toen hij begreep wat we daar deden vertelde hij dat hij het huis elf jaar geleden had gekocht. Hij was heel tevreden over de kwaliteit ervan. Hij had pas deze zomer alle kozijnen vervangen. Het huis had, net zoals vele uit die tijd, zomer en winterramen. In de zomer enkelglas waarbij de ramen ook open konden. In de winter werden daar kozijnen voorgezet, je had dan dubbel glas. De kieren werden gedicht met repen stof van oude kleren. De man had alles door kunststofkozijnen vervangen die driedubbelglas hadden. De rest van het huis was nog authentiek en voldeed prima. We namen afscheid en gingen op weg naar de oude school van mijn vrouw. Er

zat een opleidingscentrum in en een kinderopvang. De herinneringen kwamen en in gedachten liep ze glimlachend over het terrein. Na een ijsje op het inmiddels verlaten marktplein reden we weer terug naar Mikkeli. "Het is eigenlijk maar een klein stadje," zegt ze, "meer een groot uitgevallen dorp. In mijn gedachten is alles gekrompen." Maar het was heel leuk om alles weer te zien. Het is wonderlijk dat je herinneringen van vijftig jaar geleden weer beeldend voor je ziet. Onderweg in de auto praten we nog wat na en beseffen opeens dat we een afspraak vergeten zijn die vorige week gemaakt is!

Willem Mulder

29

kustelimme asiasta ja muistimme yhtäkkiä, että meidän olisi pitänyt olla tapaamisessa, jonka olimme sopineet edellisellä viikolla!

Willem Mulder
Käännös: Minna Rätty

28

yxsin tai ystävien kanssa. Se käveltiin tai hiihdettiin mukisematta, niin asiat olivat ennen. Läksimme etsimään hänen lapsuudenkotiaan. Kun saavuimme paikalle, ilmeni, että kadut oli asfaltoitu. Näin ei ennen ollut. Edellisellä kerralla koko kaupunginosa oli vain hiekkateitä. Aiemmin tämä oli työläiskaupunginosa, nyt paikalla näytti asuvan äveriäämpiä ihmisiä. Tämän huomasi ainakin paikalle parkkeeratuista autoista. Parkkeerasimme auton ja kävelimme talolle, jonka vaimoni isä oli 60 vuotta sitten rakentanut. Tiesin, että appeni osaa rakentaa. Olinhan auttanut häntä kesämökkin rakentamisessa. Tässä oli asiasta todistuskappale. Talo näytti vieläkin erinomaiselta. Koska seisoskelimme talon edustalla ja otimme kuvia siitä, astui talon isäntä ulos kysymään, josko voisi jotenkin olla avuksi. Kun kerroimme mitä asiamme koskee, hän itse kertoi ostaneensa talon

11 vuotta sitten. Hän oli erittäin tyytyväinen sen laatuun. Taloon oli vaihdettu vasta tänä kesänä uudet ikkunat. Talossa oli alunperin, kuten siihen aikaan oli tapana, kesä- ja talvi-ikkunat. Kesällä pidettiin yksinkertaisia ikkunoita, jotka oli helppo avata. Talveksi pistettiin 'tuplat', kaksinkertaiset ikkunat. Välit tilkittiin kankaasta leikatuilla suikaleilla ja lopuksi ne peitettiin teipillä. Uusi omistaja oli vaihtanut ikkunat kolminkertaisiin muovipuitteisiin. Muuten talo näytti olevan hyvässä kunnossa ja alkuperäisessä asussaan. Käytyämme vielä jäätelöllä hiljentyneellä torilla, läksimme ajelemaan takaisin kohti Mikkeliä. "Se oli oikeastaan tosi pieni kaupunki", totesi vaimoni. "Enemmänkin iso kylä. Ajatuksissani kaikki oli pienentynyt." Mutta oli mukavaa nähdä näitä paikkoja taas. On ihmeteltävää, miten 50 vuotta sitten tapahtuneet asiat voivat tulla taas niin elävästi mieleen. Automatalla kes-

Column Het lopend buffet

Carel
van
Bruggen

30

Kolumni Seisova pöytä

Tänä vuonnakin olemme taas varanneet laivamatkamme Travemündestä Suomeen. Menen mielelläni Suomeen, ei siinä mitään, mutta se laivamatka.....

Minusta tuntuu siltä, että olen jo sata kertaa tehnyt tuon matkan Travemündestä Helsinkiin ja takaisin. Ei se tietenkään ole ihan niin, mutta siltä se kyllä tuntuu. Joka kerta on ne samat rituaalit. Ajamme satamaan, liitymme johonkin odottavien autojen jonoista, ja sitten odotamme vuoroamme lähtöselvitykseen. Kun se on onnistunut ja olemme saaneet kourallisen kortteja – hytti, koira, auto ja ateriat – ajamme taas seuraavan jonon jatkoksi. Parin tunnin odotuksen jälkeen pääsemme viimein laivaan. Travemündessä silloin on jo iltamyöhä, joskus jopa keskiyö.

Aan boord begint vervolgens het lange wachten totdat wij in Helsinki de wal op mogen rijden. Reizen is wachten. Een tijd geleden stond in onze krant een column van S. Montag die gewijd was aan het wachten. Montag schreef in zijn stukje dat wachten helemaal niet zo negatief is als de meeste mensen denken. Gedwongen wachten, zoals in een wachtkamer bij de dokter, geeft juist vrijheid volgens hem. Je hebt geen doel, hoeft niks te ondernemen en kunt denken wat je wilt. Heerlijk toch. Filosofisch gezien heeft hij misschien gelijk, maar ik ben er niet echt goed in. Op zo'n vracht passagiersboot zit ik overigens niet alleen maar te wachten. Daar duurt de overtocht te lang voor. Het wachten wordt meerdere malen onderbroken door het onvermijdelijke eten en

Laivalla sitten alkaa se pitkä odottaminen kunnes viimein päästään maihin Helsingissä. Matkustaminen on odottamista. Joitakin aikoja sitten oli sanomalehdessä S. Montag'in kolumni, joka oli pyhitetty odottamiselle. Montag kirjoitti jutussaan, ettei odottaminen ole lainkaan niin negatiivista kuin suurin osa ihmisistä ajattelee. Pakotettu odottaminen, kuten lääkärin odotushuoneessa, antaa hänen mukaansa juuri vapautta. Ei ole mitään tavoitetta, ei tarvitse tehdä mitään, ja voit ajatella mitä haluat. Ihanaa, eikös olekin! Filosofisesti katsoen hän on ehkä oikeassa, mutta minä en ole lainkaan hyvä siinä. Sellaisella rahti-matkustajalaivalla en muuten pelkää istu odottamassa. Siihen matka kestää liian kauan. Odottami-

dat leidt tot het eveneens onvermijdelijke 'lopend buffet'.

Aan dat lopend buffet doe ik noodgedwongen mee. Andere mogelijkheden zijn er niet. Vroeger, toen de Finnjet nog voer tussen Travemünde en Helsinki, kon ik uitwijken naar een echt restaurant met bediening en een menukaart, maar op de vrachtpassagiersboten van de Finnlines is er maar een mogelijkheid en dat is, zoals de Finnen dat zeggen, de staande tafel. Overigens is er met het eten niks mis. Dat is prima. Allerlei koude vissige lekkernijen vooraf, salades, vlees, vis, kaas, ijs en taart toe en zelfs kun je op de eerste avond aan boord gratis huiswijn tappen. Laat daar geen misverstand over zijn. Het eten is prima. Daar probeer ik mij dan ook zo veel als mogelijk op te concentreren. Maar dat is nou juist mijn probleem. Het lukt mij niet alleen met mijn eigen bord bezig te zijn. Ik sta in de rij en zie hoe anderen opscheppen. Ik zit te eten en zie hoe an-

nen katkaistaan useampaan kertaan välttämättömällä syömisellä, ja se johtaa yhtä välttämättömään 'seisovaan pöytään'.

Siihen seisovaan pöytään osallistun pakostakin. Muita mahdollisuuksia kun ei ole. Aikoinaan, kun Finnjet vielä liikennöi Travemündens ja Helsingin väliä, voin poiketa oikeaan ravintolaan palveluineen ja ruokalistoineen. Mutta Finnlinesin rahti-matkustajalaivoissa on vain yksi mahdollisuus ja se on kuten hollantilaiset sanovat 'kävlevä tarjoilupöytä'. Muuten, ruuassa ei ole mitään vikaa. Se on ihan erinomaista. Kaikenlaisia kalaherkkuja ja salaatteja alkuruuaksi, lämpimänä lihaa ja kalaa ja päälle vielä juustoja, jäätelöä, kakkua... ja ensimmäisenä iltana laivalla saa vielä itse 'tankata' ilmaiseksi talon viiniä. Ei siis aihetta väärinkäsityksiin. Ruoka on erinomaista. Siihen yritänkin mahdollisuuksien mukaan keskittyä. Mutta siinäpä onkin minun ongelmani. En pysty kiinnittämään

dere gasten met hun volle borden voorbij schuifelen op weg naar hun tafel. Ik zie dat die meer dan omvangrijke meneer aan de tafel naast ons opnieuw aanschuift met al weer een volgeladen bord. Zijn stoel staat als gevolg van zijn niet geringe omvang zo ver naar achteren geschoven dat anderen er niet meer langs kunnen. Ik zie hoe die stevige, bebrilde mevrouw alweer met twee tot aan de rand gevulde wijnglazen

huomiota vain omaan lautaseeni. Seison jonossa ja näen mitä toiset mättävät lautaselleen. Istun syömässä ja näen kuinka toiset täysien lautastensa kanssa laahustavat pöytiinsä. Näen että viereisen pöydän mittava herra hivuttautuu pöytänsä taas

31

voorbij schuift. Ik zie hoe even verderop een liefhebber van grote garnalen daadkrachtig de berg roze beesten op zijn bord te lijf gaat.

In sommige 'primitieve' culturen heb ik ooit gelezen, is het niet gebruikelijk om met een groep te eten. Eten vinden ze daar een privégebeuren. Getuige zijn van andermans geslachtsdaad is tot daaraan toe, maar de aanblik van het afkluiven van een kippenpoot vinden zij obscene. Of het allemaal waar is weet ik niet, maar

täyteen lastatun lautasensa kanssa. Hänen tuolinsa seisoo hänen huomattavan ympärysmittansa tähden niin kaukana pöydästä, että muut tuskin mahtuvat kulkemaan hänen ohitse. Näen kuinka tukeva rillipäinen rouva kulkee taas ohitse kahden laitojaan myöden täyden viinilasinsa kanssa. Näen kuinka kauempana joku katkarapujen ystävä käy lautasellaan olevan rapuvuoren kimppuun.

Joissakin alkukantaisissa kulttuureissa, olen joskus lukenut, ei ole tapana syödä yhdessä. Syömistä he pitävät yksityistahtumana. Todistajana toisen seksitoimissa ei ole mitään ihmettä, mutta kannakoiven kaluamisen näkemistä pitävät he sopimattomana. En tiedä onko tämä kaikki totta, mutta mitä tulee siihen, etten halua nähdä toisten ahmimista, kuuluisin mielelläni sellaiseen alkukantaisen kulttuurin piiriin. Mutta ei nyt ole kysymys yksin siitä. Olen myös itseni kanssa vähän

wat betreft het niet willen zien van andermans schranspartij zou ik mij graag bij zo'n primitieve cultuur willen aansluiten. Maar dat is het niet alleen. Ook met mijzelf raak ik in de knoop. Hoeveel ga ik zelf eten, schep ik nog eens op, neem ik niet alleen kaas toe maar ook nog een toetje? Ga ik nog een glas wijn halen omdat het toch niets kost of houd ik mij in en kijk toe hoe een ander wel zijn zoveelste glas haalt? Het is wel makkelijk om af te geven op anderen maar hoe ga ik zelf met al dat eindeloos voorhanden eten en drinken om? Het gevolg is dat ik de ene keer te veel eet en de andere keer te weinig. Kortom, een ontspannen deelnemer aan het lopende buffet ben ik niet en zal ik zeer waarschijnlijk ook nooit worden.

Carel van Bruggen

solmussa. Miten paljon syön itse, otanko vielä lisää, otanko vain juustoa päälle vai myös vielä muuta jälkiruokaa? Käynkö hakemassa vielä lasillisen viiniä, sehän ei maksa mitään, vai jätänkö hakematta ja katson kun joku muu hakee jo niin monennen lasin? On kyllä helppoa parjata toisia, mutta miten itse suhtaudun ihan loputtomaan tarjolla olevaan syötävään ja juotavaan? Tästä on seurauksena, että joskus syön liikaa ja toisen kerran liian vähän. Lyhyesti sanottuna, en ole lainkaan rento 'seisovan pöydän' käyttäjä, eikä minusta todennäköisesti sellaista koskaan tulekaan.

Carel van Bruggen

Käännös: Pirkko van Bruggen

finntra waalwijk b.v.

AUTOTRANSPORT KULJETUKSET

VOOR PARTICULIEREN
EN BEDRIJVEN

YKSITYISILLE
JA YRITYKSILLE

koel en vries
verwarmd
stuks- en pallets
verhuizingen

kylmä ja pakaste
lämpö
paketit ja paletit
muutot

NEDERLAND - FINLAND

FINLAND - NEDERLAND

afhalen en bestellen in
de gehele BENELUX

noudot ja toimitukset
BENELUX-maissa

elke week groupagedienst
af Waalwijk

joka viikko kappaletavara-lähtöjä
Waalwijkistä

Keurweg 4, 5145NX Waalwijk – Postbus 450, 5140AL Waalwijk
Telefoon +31(0)416 – 561442, Fax +31(0)416 – 561440, e-mail info@finntra.nl

VDM Webshop

- **Moderne glaskunst**
- **Elandleer**

Kijk onder agenda voor
Beurzen en Fairs.
Bestellen via de website.

www.vdm-glaskunst.nl

www.elandleer.nl

Helsinki

Jacques
Groenendijk

Helsinki (Zweeds: *Helsingfors*) is gesticht door de Zweedse koning Gustav Vasa in 1550 aan de oevers van de Vantaa onder de naam Helsingfors. De stad had een handelsconcurrent moeten worden van het Russische Reval (Tallinn) in Estland,

maar dit plan mislukte. In 1640 tijdens de regering van koningin Kristina, verplaatste men de stad naar de huidige locaties. Van het oorspronkelijke Helsingfors resten alleen nog de fundamenten van een kerkgebouw in het stadsdeel Vanhakaupunki

Kuninkaantie Kungsvägen

(oude stad). Pas in 1812 toen de Russische tsaar Alexander I Helsingfors tot hoofdstad van het land bestempelde, kreeg het zijn huidige Finse naam Helsinki. De stad had toen wel al eeuwenlang zijn naam als belangrijke plaats langs de koningsweg waargemaakt.

Helsinki is nog steeds de hoofdstad en daarmee ook de grootste stad van Finland. Het is het centrum van het economische leven en het bruisende middel-

punt van zowel de Fins- als Zweedstalige cultuur. Helsinki, opvallend schoon en ruim, heeft veel groen en wordt omgeven door water. De zeearmen van de Finse Golf dringen op verscheidene plaatsen tot diep in de stad door. Het centrum is rijk aan architectuur, musea en kunstgaleries en de stad heeft een bloeiend theater- en muziekleven. In de zomer vinden er in de buitenlucht allerlei festivals plaats. In de oude stad zijn

Kuninkaantien varrella 9

Helsinki

Ruotsin koning Kustaa Vaasa peruste Helsinki (*Helsingfors*) Vantaa-joen varrelle vuonna 1550. Tuolloin kaupunki sai nimekseen Helsingfors. Tarkoituksena oli että kaupunki pääsisi kilpailemaan asemaan Venäjän Revalin (Tallinna) kanssa, mutta tämä suunnitelma epäonnistui. Kuningatar Kristinan vallan aikana vuonna 1640 siirrettiin kaupunki nykyiselle paikalleen. Alkuperäisestä Helsingfors kaupungista on nyt jäljellä vain Vanhakaupungissa oleva kirkkorakennuksen perusta. Vasta vuonna 1812 kun Venäjän tsaari Aleksanteri I nimesi Helsingforsin maan pääkaupungiksi muutettiin nimi virallisesti nykyiseksi suomenkieliseksi versioksi Helsinki. Kaupunki oli jo silloin

usean vuosisadan ajan ollut merkittävä Kuninkaantien kohokohta. Helsinki on yhä edelleenkin pääkaupunki ja samalla myös Suomen suurin kaupunki. Helsinki on talouselämän keskus ja niin suomen- kuin myös ruotsinkielisen kulttuurin vilkas keskipiste. Silmiinpistävän puhtaassa ja avarasti rakennetussa, veden ympäröimässä Helsingissä on paljon vihreää. Meren kielekkeet ulottuvat monin paikoin syvälle kaupungin sisään. Kaupungin keskustassa on valtavan paljon arkkitehtuuria, museoita ja taidegallerioita ja teatteri- ja musiikkiesityksiä on yltä kyllin. Kesäisin järjestetään useita ulkoilmafestivaaleja. Vanhassa kaupunginosassa näkyy vieläkin paljon ruotsalaisia, mutta vähin-

Panorama Helsinki. | Helsingin kaupungin siluetti

täin yhtä paljon venäläisiä vaikutteita. Näissä puitteissa ei ole mielekästä kuvaila kaikkia tämän vanhan kaupungin nähtävyyksiä. Netti tarjoaa ehtymättömän tiedonlähteen jos haluat tietää enemmän tästä kauniista kaupungista. Yritän tässä artikkelissa kuvata erityisesti muutamaa näkemisen arvoista paikkaa. Omasta kokemuksestani ovat juuri nämä kohokohdat varmasti mieleenpainuvia. Olisi tosi vahinko jäädä näkemättä näitä Helsingin 'hotspotteja'.

Kallio

Kallio (*Berghäll*), on kaupunginosa Helsingin keskustasta noin 1 km pohjoiseen päin. Perinteisesti Kallio tunnetaan työläiskaupunginosana ja se on Suomen tiheimmin asuttu alue. 60-luvulle saakka asui täällä paljon lapsiperheitä pienissä

osakkeissa. Siitä lähtien on väestörakenne muuttunut ja nyt Kallion kaupunginosassa asuu enimmäkseen opiskelijoita, eläkeläisiä ja maahanmuuttajia, samoin kuin Berliinin kaupunginosissa Kreuzberg ja Friedrichshain. Rento kaupunginosa vetää puoleensa luovaa nuorisoa, trendikkäitä putiikkeja, luomukauppoja ja taidekahviloita. Tämän lisäksi on myös spontaaneja ja hauskoja tapahtumia. Päiväsaikaan Kallion kaupunginosan kansoittavat enimmäkseen opiskelijat ja nuoret parit, iltaisin kokoontuu koko kaupunki tänne tungokseen asti täysin trendikkäisiin baareihin. Kannatta käydä myös vuonna 1941 perustetulla Hakaniemen torilla. Helsingissä on kolme päätorihallia ja Hakaniemen torihalli on yksi näistä. Täällä voit ostaa kaikkea; vastaleivottua leipää, itsetehtyjä koruja, tuoretta kalaa, käytettyjä postimerkkejä ja

Toikonranta.

nog steeds vele Zweedse, maar ook minstens evenzo vele Russische invloeden zichtbaar.

Het is niet echt zinvol om alle bezienswaardigheden van deze oude stad te be-

schrijven. Via internet is er een onuitputtelijke bron beschikbaar voor iedereen die meer over deze prachtige stad te weten wil komen. In dit artikel wil ik proberen een paar bezienswaardigheden extra aandacht te geven. Eigen ervaringen hebben deze hoogtepunten tot bijzondere herinneringen gemaakt. Het zou jammer zijn om deze hotspots te missen als je in Helsinki verblijft.

Kallio

Kallio (Zweeds: *Berghäll*) is een wijk in Helsinki, op ongeveer 1 kilometer ten noorden van het centrum. Kallio staat traditioneel bekend als arbeiderswijk en is het dichtstbevolkte gebied van Finland. Tot aan de jaren zestig van de twintigste eeuw woonden er veel gezinnen in kleine flats. Sindsdien is de bevolking veranderd en wonen er nu

Wijk Kallio. | Kallion kaupunginosa

veel studenten, ouderen en immigranten. Daarmee is de wijk vergelijkbaar met de Berlijnse wijken Kreuzberg en Friedrichshain. De relaxte wijk trekt een diverse populatie creatieve jongeren aan en zit nu vol met hippe boetiekjes, alternatieve winkels en artistieke cafés. Daarnaast zijn er veel spontane en leuke evenementen. Overdag vindt je in Kallio vooral studenten en jonge koppels, maar 's avonds komt de hele stad hier voor de drukbezochte trendy barretjes. Een bezoekje waard is de markt van Hakaniemi uit 1941. In deze oude markthal, die behoort tot een van de drie hoofdmarkthallen van Helsinki, kan je alles krijgen van vers gebakken brood tot zelfgemaakte sierraden of van verse vis tot oude stempels. Vlakbij de markthal ligt Tokoinranta. Hier kan je een rustige wandeling maken langs de prachtige baai en genieten van het uitzicht.

paljon muuta. Torihallin lähellä on Tokoinranta. Täällä voit tehdä rauhallisen kävelyretken lahdenpoukaman ympäri ja nauttia näköalasta.

Kauppatori

Kauppatori sijaitsee Eteläsatamassa Espinadin alkupäässä. Tämä on Helsingin kuuluisin tori. Lähiseudun viljelijät ja torikauppiat myyvät täällä vihanneksia, hedelmiä ja kukkia sekä myös saamelaisia käsitöitä, nahkoja, turkiksia, kenkiä ja matkamuistoja. Torilla on myös lämmitetty telta jossa jopa talven kylmimpinä päivinä voit mukavasti nauttia höyryävän kuumasta kahvista. Kesäisin myydään torilla paljon mansikoita ja marjoja litroitain. Mittana käytetään säilykepurkkia muistuttavaa litran mittaa. Torikauppiaan hymy ja pari ylimääräistä mansikkaa tekevät joka päivästä iloisen päivän. Läheisen saariston kalastajat

Kauppatori.

Kauppatori

Kauppatori is gelegen in de Zuidhaven en aan het begin van het Esplanade Park. Hier bevindt zich de meest internationale en beroemde markt van Helsinki. De boeren uit de omgeving en kooplui verkopen hier groente, fruit en bloemen

Café Kappeli.

tulevat tänne satamaan pienillä moottoriveneillään ja myyvät suoraan veneistään suhteellisen pieniä kalasaaliaan. Tuorempaa tavaraa et voi saada. Ete-

naast andere waren zoals Samisch handwerk, huden, bont, schoeisel, kleding en souvenirs. Er is ook een verwarmde tent waar je comfortabel op zelfs de koudste dagen van de winter, warme koffie kan drinken. In de zomer worden er massa's aardbeien of bessen verkocht per liter. Hiervoor wordt een soort conservenblik als maatbeker gebruikt. De lach van de verkoopster en een paar extra aardbeien als toegift erbij, maken van elke zomerdag een blije dag. De vissers uit de omliggende eilandenarchipel komen hier met kleine motorbootjes de haven ingevaren en verkopen vanuit hun boot aan de kade de relatief kleine vangsten. Verser kan niet.

Vanuit de Zuidhaven vertrekken ook de pontjes naar de omliggende eilanden en bezienswaardigheden zoals de dierentuin en het eiland Suomenlinna met de histo-

rische verdedigingswerken van de stad. Ook een rondvaart door dit eilandenrijk op een mooie zomerdag is een 'must'.

In de directe omgeving van de Kauppatori bevindt zich de ronde marmeren fontein met vier bronzen zeehonden, genaamd Havis Amanda. Het uit zee oprijzende bronzen naakt symboliseert de stad Helsinki. Op 30 april om middernacht wordt tijdens het Vappufeest door studenten de vrouwengestalte voorzien van een beha en een studentenpet. Tijd voor een kop koffie in oude sferen. Vlakbij bevindt zich het café Kappelli. Waan je in het begin van de vorige eeuw en bekijk de voorbij flanerende bezoekers van het park. Zeker doen alvorens zelf door het park te gaan wandelen!

Kauppatori.

Havis Amanda.

läsatamasta lähtevät myös lautat ympärillä oleville saarille ja nähtävyyksille kuten eläintarhaan ja Suomenlinnaan historiallisene puolustusmuureineen. Erytisen suositeltavaa on myös veneristeily saaristossa kauniina kesäpäivänä. Kauppatorin välittömässä läheisyydessä näet marmorista veistetyin pyöreän, neljän bronsisen merileijonan ympäröimän suihkulähteen Havis Amandan. Merestä nouseva bronsinen alaston naishahmo symbolisoi Helsingin kaupunkia. Huhtikuun 30 päivänä keskiyöllä, vappujuhlien alkajaisiksi pukevut opiskelijat 'Mantan' rintsiikoihin ja painavat hänen päähänsä ylioppilaslakin. Aika lähteä kahville historialliseen ilmapiiiriin. Lähellä on kahvila Kappeli. Kuvittele että eletään viime vuosisadan alkua ja katsele ohimeneneviä puistossa

arvokkaasti käveleviä ihmisiä. Ja lähde sitten itsekkin puistokävelyllä.

Uspenskin katedraali

Heti Eteläsataman takana olevalla kukkulalla näkyy komea, ortodoksinen Uspenskin katedraali vuodelta 1868. Katedraalin on suunnitellut venäläinen arkkitehti A.M. Gornostayev. Punatiilisen rakennuksen sipulinmuotoiset, kullatut tornit ja hienosti koristellut sisätilat ovat todella näkemisen arvoiset. Neljä mahtavaa, kukin yhdestä kivistä veistettyä marmoripilaria kantaa keskuskupolia. Seinillä on kauniita ikoneja. Kaunis ikonostaasi kuvaa Laatokan Valamon saarella olevaa Valamon luostaria. Huomiota herättävää on katedraalissa leikkivät ja juoksevat lapset jotka näyttävät viihtyvän täällä erinomaisesti.

Uspensky katedraal. | Uspenskin katedraali.

Uspensky katedraal

Op de heuvel vlak achter de Zuidhaven staat de fraaie Russisch-orthodoxe Uspensky katedraal uit 1868 en het werk van de Russische architect A.M. Gornostayev. Het gebouw van rode baksteen heeft fraai vergulde uivormige torens en een rijk interieur. Vier imposante granieten pilaren uit één stuk steen dragen de

Tämä katedraali on ehkä kaikkein lapsiystävällisin rukoushuone.

Senaatintori

Täällä on tuomiokirkko, yksi Helsingin kaupungin tunnetuimmista nähtävyyksistä jota on ehdottomasti käytävä katsomassa. Ei ainoastaan kirkko vaan myös aukiota ympäröivät rakennukset ovat mielenkiintoista nähtävää. Vaikuttava, uusklassististyylinen aukio on suomalaisen poliitikon Johan Albrecht Ehrenströmin ja arkkitehti Carl Ludvig Engelin suunnittelema. Engel oli ennen Suomeen tuloaan Venäjän tsaarin palveluksessa. Tästä johtuu että aukiota ympäröivät rakennukset ovat samantyyliisiä kuin tsaarin aikaisessa Pietarissa, missä tunnelmaa ja viihtyisyyttä ei oikeastaan ollutkaan. Aukiolla voidaan kuitenkin hyvin järjestää virallisia muistotilaisuuksia ja valtion seremonioita. Tuomiokirkon 46 porrasta tarjoavat oivalliset istumapaikat

centrale koepel. Daarnaast zijn er prachtige iconen te zien en een fraaie iconostase uit het Valamo-klooster in het Ladogameer. Opvallend zijn de steeds weer spelende en rennende kinderen in de kerk, die zich hier goed thuis voelen. Misschien is deze katedraal daarmee wel het meest kindvriendelijke gebedshuis.

Senaatsplein

Hier staat de domkerk die zeker bezocht moet worden als een van de gezichtsbepalende gebouwen van de stad Helsinki, maar ook de omliggende huizen aan het plein zijn een nadere bezichtiging meer dan waard. Het indrukwekkende plein in neoklassieke stijl is een schepping van de Finse politicus Johan Albrecht Ehrenström en de architect Carl Ludvig Engel. De laatste was voor zijn komst naar Finland in dienst van de Russische tsaar. Daarom vertonen de gebouwen rondom het plein grote gelijkenis met die in het

näissä tilaisuuksissa kävijöille ja uteliaille. Kun käännät kasvosu tuomiokirkkoon päin ovat vasemmalla puolella yliopistorakennukset ja oikealla hallituksen rakennukset. Aukion keskellä oleva patsas esittää tsaari Aleksanteri II:sta, joka on tehnyt paljon Suomen hyväksi. Punamarmorisella jalustalla olevan tsaarinpatsaan ovat vuonna 1894 veistäneet Walter Runeberg ja Johannes Takanen. Yliopiston edessä aukiolla on Ulrika-Eleonorakirkon (1727-127) muistolaatta. Kirkon piti väistyä toriaukion tieltä. Valkoinen tuomiokirkko kupoleineen ja ja korinttilaisine pylväineen viimeisteltiin vuonna 1862 Engelin piirustusten mukaan. Restauroidussa kryptassa järjestetään musiikkiesityksiä ja taidenäyttelyitä. Näkemisen arvoiset ovat joonilaistyyliiset pylväskäytävät, nurkkasyvennyksiin sijoitetut Martti Lutherin ja hänen tärkeimmän uskonpuhdistajastävänsä Philip

Interieur Uspensky katedraal. | Uspenskin katedraalin sisustusta.

Melanchthonin ja Mikael Agricolan patsaat, puolipyöreät, nelisormioiset, 57 äänikertaiset urut, alttarimaalaus joka esittää Kristuksen ristilähtöä ja kullattu saarnatuoli kullattuine baldakiineineen. Muita Senaatintorin rakennuksia ovat mm. yliopisto vuodelta 1832. Päärakennusta on jatkettu yliopiston kirjastolla litteine kupoleineen ja jugendtyylinen sisustuksineen. Tuomiokirkon takana on Agia Trida; tämä Carl Ludvig Engelin suunnittelema Pyhän Kolmiyhteyden ortodoksinen kirkko on Helsingin vanhin kirkko. Vaattomasti sisustettu kirkko perustettiin aikoinaan Helsingin seurakunnan jäsenille eikä sisustusta ole muuteltu ollenkaan viimeisen puolentoista vuosisadan aikana. Hopealla päällystetty ikoni Maria Smolenskista, on peräisin Olavinlinnasta (Savonlinna). Toinen Maria, Murheellisten

Lohduttaja, on lahja tsaarin puolisolta kiitoksena siitä että hän säilyi hengissä junaonnettomuudessa vuonna 1868. Snelmanninkadulla, Suomen Pankkia vastapäätä on Säätytalo (papisto, porvaristo ja talonpoikaisto) joka nykyisin toimii Tieteellisten Seurain Valtuuskunta. Klassisen korinttilaiseen tyyliin perustuvan porrastanteen pylväät rakensi vuonna 1891 Gustav Nyström; virikkeitä hän sai Wienistä. Päättykolmion pronssiveistoksen keskeisenä hahmona on Aleksanteri I. Senaatintorin eteläpuoleisessa osassa sijaitsevat Senaatintalo, muut hallintorakennukset ja niiden takana vuonna 1862 rakennettu Ritarihuone. Yksi Ritarihuoneen saleista on varattu konserteille. Kaupungintalo ja presidentinlinna sijaitsevat Ritarihuoneen takana olevalla Aleksanterinkadulla. Linnan vieressä oleva aukio

tsaristische Sint Petersburg, waar sfeer en gezelligheid ook niet echt aanwezig is. Wel leent het plein zich erg goed voor officiële herdenkingen en staatsplechtigheden. De 46 treden van de domkerk dienen als zitplaats voor de bezoekers en nieuwsgierigen bij dergelijke bijeenkomsten. Met het gezicht naar de dom liggen links de universiteitsgebouwen en rechts regeringsgebouwen. Midden op het plein staat het standbeeld van tsaar Alexander II, die veel voor Finland gedaan heeft. Het beeld van de tsaar op de roodmarmeren sokkel is in 1894 vervaardigd door Walter Runeberg en Johannes Takanen. Vóór de universiteit op het plein ligt een gedenkplaat van de Ulrika-Eleonorakerk (1727-1827) die plaats moest maken voor de aanleg van het plein. De witte domkerk met haar koepels en Korinthische zuilen in het portiek is in 1832 voltooid naar een ontwerp van Engel. De gerestaureerde crypte

Panorama Senaatsplein. | Senaatintori.

wordt gebruikt voor muziekkuitvoeringen en kunsttentoonstellingen. Bezienswaardig zijn de galerijen met Ionische zuilen, nissen met beelden van Maarten Luther, zijn rechterhand Philipp Melanchthon en Mikael Agricola, een halfmond orgel met vier manualen en 57 registers, het altaarstuk met de schildering van de graflegging van Christus en de preekstoel met verguldsel aan kuip en baldakijn. De overige gebouwen rond het Senaatsplein zijn o.a. de universiteit die dateert van 1832. In het verlengde van het hoofdgebouw ligt de **universiteitsbibliotheek** met een afgeplatte koepel en een Jugendstilinterieur. Achter de domkerk ligt **Agia Triada**; deze Russisch-orthodoxe kerk van de Heilige Drie-eenheid is de oudste in Helsinki en een werk van Carl Ludvig Engel. Het interieur van het kerkje is eigenlijk provisorisch ingericht voor de geloofsgemeenschap in Helsinki, maar

heeft in de loop van anderhalve eeuw geen enkele verandering meer ondergaan. Een met zilver bedekte icoon, Maria van Smolensk, stamt uit het kasteel van Savonlinna. Een andere Maria, Troosteres der bedroefden, is een geschenk van de tsarina nadat ze in 1868 een treinongeluk had overleefd. Aan de Snelmaninkatu staat tegenover de Bank van Finland het **Huis van de Standen** (geestelijkheid, burgers en boeren); nu centrum van wetenschappelijke genootschappen. Het klassieke portiek heeft Korinthische zuilen en werd in 1891 naar Weens voorbeeld gebouwd door Gustav Nyström. Tsaar Alexander I vormt het middelpunt van een bronzen beeldengroep in het gevelveld. Aan de zuidzijde van het Senaatsplein staan het Senaatsgebouw, de andere regeringsgebouwen en daarachter het in 1862 gebouwde **Ridderhuis**. Een van de vertrekken doet dienst als concertzaal.

Daarachter loopt de Aleksanterinkatu met het stadshuis en het presidentiële paleis. Het ernaast geleden pleintje hoort bij het hoofdkwartier van de presidentiële wacht. De Aleksanterinkatu met zijn vele historische gebouwen is een interessant gebied om door te lopen. Genoeg van alle historie? Geen probleem want deze straat eindigt bij de grote Finse warenhuizen. Hier kan je je vergapen aan de pracht van het Finnish design in al zijn facetten. Zonder alle andere musea, kerken of monumenten tekort te doen vertrekken we in deze artikelreeks in ons volgende nummer verder naar het oosten via de Koningsweg. Als toerist raad ik u echter aan die andere hoogtepunten in Helsinki ook te bezichtigen. Het is de moeite waard. Via internet kunt u zich snel laten informeren.

Jacques Groenendijk

on presidentin vartioston päämaja. Aleksanterinkatu monine historiallisine rakennuksineen on mielenkiintoista nähtävää. Saitko jo tarpeeksi historiasta? Ei hätää, sillä Aleksanterinkadun loppupäässä nä-

kyvät jo suuret suomalaiset tavaratalot. Täällä voit ihastella suomalaista designia sen kaikissa muodoissa. Näissä puitteissa en tietysti voi käsitellä kaikkia Helsingin kirkkoja ja monument-

teja. Sarjan seuraavassa osassa kuljemme Kuninkaantietä itään päin. Turistina suosittelen sinua huomioiden myös muut Helsingin nähtävyydet. Kannattaa varmasti tutustua.

Netin kautta saat nopeasti ja kätevästi lisätietoja.

Jacques Groenendijk
Käännös: Irja Lammers

Mielikki Ivalo

Mielikki Ivalo, een vrouw uit een nogal speciale Finse familie, heeft maar liefst vijf boeken geschreven over verschillende periodes uit haar leven, plus een boek over haar vele reizen. Je zou het een zedelijke autobiografie kunnen noemen. Bovendien is zij auteur van een boek over yoga.

Arnold
Pieterse

Wat maakt haar familie zo bijzonder? In de eerste plaats omdat haar vader de beroemde Finse beeldhouwer Emil Wikström is, die onder andere de beelden heeft gemaakt naast de hoofdingang van het centraal station in Helsinki: de 'lyhdynkantajat' (lantaarndragers). Verder is zij een tante van de bekende cartoonist Kari Suomalainen en de operazangeres Maaria Eira (zoon en dochter van haar zuster Estelle), en was zij getrouwd

Beeld van Mielikki Ivalo als jong meisje, gemaakt door haar vader Emil Wikström. | Mielikki Ivalo nuorena tyttönä, hänen isänsä Emil Wikströmin veistos.

Mielikki Ivalo

Mielikki Ivalo, joka oli syntyisin aika erikoisesta suomalaisesta suvusta, kirjoitti peräti viisi kirjaa elämänsä eri vaiheista ja lisäksi kirjan lukuisista matkoistaan. Teoksia voisi nimittää kuusiosaiseksi omaelämäkerraksi. Lisäksi hän julkaisi joogakirjan.

Mikä tekee hänen suvustaan niin erikoisen? Ensiksikin se, että hänen isänsä oli kuuluisa kuvanveistäjä Emil Wikström, jonka käten töitä ovat muun muassa Helsingin rautatieaseman pääsisäänkäynnin luona olevat Lyhdynkantajat. Lisäksi hän oli tunnetun pilapiirtäjän Kari Suomalaisen ja oopperalaulaja Maaria Eiran (hänen sisarensa Estellen pojan ja tyttären) täti, ja hän oli naimisissa diplomaatti Asko Ivalon kanssa. Asko Ivalon isä Santeri Ivalo oli kirjailija ja sanomalehtimies ja toimi vuosina

1904-1937 Helsingin Sanomien päätoimittajana.

Avioliitto Asko Ivalon kanssa vei Mielikin moniin maihin, muun muassa Hollantiin. Asko Ivalo oli 1947-1951 Suomen lähettiläänä Haagissa (suurlähetystöä ei tuolloin vielä ollut). Olen kertonut Mielikin Hollannin-vuosista laajasti Aviisin numerossa 2010-3 ja kirjassa Suomalaisalankomaalaisia suhteita (jonka alkuversio on hollanninkielinen).

Mielikki kirjoitti kuusi omaelämäkerrallista kirjaansa vuosina 1973-1992. Ne saivat alkunsa hänen miehensä äkillisestä kuolemasta 2. marraskuuta 1968. Asko Ivalo oli jäänyt eläkkeelle kesäkuussa 1968 ja sopinut jo aiemmin Weilin & Göösin kanssa kirjoittavansa muistelmansa eläkkeellä

met de diplomaat Asko Ivalo. De vader van Asko Ivalo, Santeri Ivalo, was schrijver en journalist, en in de periode 1904-1937 hoofdredacteur van de krant Helsingin Sanomat.

Door haar huwelijk met Asko Ivalo heeft Mielikki in veel landen buiten Finland gewoond, waaronder Nederland. Asko Ivalo was van 1947 tot 1951 de Finse gezant (er was nog geen ambassadeur) in Den Haag. Over de 'Nederlandse jaren' van Mielikki heb ik uitgebreid geschreven in Aviisi 2010-3 en het boek 'Fins-Nederlandse relaties' (dat ook in het Fins is vertaald).

Mielikki heeft haar zes autobiografische boeken geschreven in de periode 1973-1992. De aanzet is het plotselinge overlijden van haar man geweest, op 2 november 1968. Asko Ivalo was in juni 1968 met pensioen gegaan en hij was al eerder overeengekomen met de uitgeverij Weilin & Göös om na zijn pensionering

De vader van Mielikki Ivalo: de beeldhouwer Emil Wikström. | Mielikki Ivalon isä kuvanveistäjä Emil Wikström.

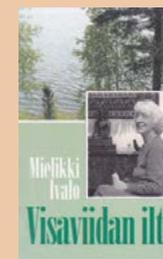
ollessaan. Tämä suunnitelma ei toteutunut, ja kustantamo pyysi sen sijaan Mielikkiä kirjoittamaan kirjan miehensä laajojen muistiinpanojen ja päiväkirjojen pohjalta.

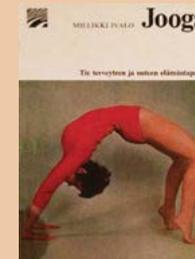
Visavuoren paljasjalka: nuoruudenmuistoja ja päiväkirjoja vuosilta 1907-1927 (1984)

Vanavedessä: nuoren diplomaattiparin vaiheita (1973)

Visaviidan ilta (1992)

Yoga | Jooga (1970)

De beelden 'lyhdynkantajat' (lantaarndragers) naast de ingang van het centraal station in Helsinki, die zijn gemaakt door Emil Wikström. | Emil Wikströmin Lyhdynkantajat Helsingin rautatieaseman pääovella.

Mielikillä oli jo jonkin verran kokemusta kirjoittamisesta, sillä hänen joogakirjansa oli ilmestynyt vuonna 1970. Tarkoituksella

Cartoon van Kari Suomalainen in de Helsingin Sanomat van 2 juni 1982 over de topconferentie van Ronald Reagan en Mihail Gorbatsov: "Eindelijk kunnen we samen alleen met elkaar spreken". | Kari Suomalaisen pilapiirros Helsingin Sanomissa 2. kesäkuuta 1982 Ronald Reaganin ja Mihail Gorbatsovin huipputapaamisesta.

De cartoon-tekenaar Kari Suomalainen, een neef van Mielikki Ivalo (zoon van haar oudste zuster Estelle). | Pilapiirtäjä Kari Suomalainen, Mielikki Ivalon sisaren Estellen poika.

zijn memoires te gaan schrijven. Dit kon niet doorgaan en de uitgeverij heeft vervolgens aan Mielikki gevraagd of zij, met behulp van de vele aantekeningen en dagboeken van haar man, zijn voorgeno-

men werk kon overnemen. Mielikki had al wat schrijfervaring, zij had net een boek over yoga geschreven, dat in 1970 is gepubliceerd. Bovendien was het de bedoeling geweest dat zij haar man zou helpen met

Het benedenhuis (atelier) in Visavuori van de beeldhouwer Emil Wikström en zijn familie. Dit is nu onderdeel van het Visavuori museum. | Emil Wikströmin ja hänen perheensä alatalo (ateljee) Visavuoressa. Rakennus kuuluu nykyään Visavuori-museoon.

het uitzoeken van foto's en ook nog wat van haar eigen ervaringen zou toevoegen. Ze was dus al ingewerkt en is op het verzoek van de uitgeverij ingegaan. Maar er werd nu in de eerste plaats uitgegaan van haar eigen ervaringen en niet die van haar man Asko.

Mielikki's boeken zijn in Finland heel populair geweest en werden, tenminste dat heb ik uit verschillende bronnen gehoord, vooral gelezen door vrouwen. De ervaringen die deze diplomatenvrouw heeft opgeschreven, zij vertoefde in de hoogste kringen, geven een inkijkje in een diplomatiek en artistiek milieu dat voor de meeste Finnen heel 'ver van hun bed' lag en waar hoog tegen werd opgekeken. Om hier een voorbeeld van te geven, bij haar ouders kwamen bekende kunstenaars over de vloer, zoals de componist Jean Sibelius en de schilder Akseli Gallen-Kallela, en samen met haar man

na oli lisäksi ollut, että hän auttaisi miestään valokuvien etsimisessä ja täydentäisi muistelmia myös omilla kokemuksillaan. Hän oli siis jo perehtynyt työhön ja suosituikin kustantamon ehdotukseen. Nyt hän kuitenkin käytti lähtökohtana omia kokemuksiaan eikä miehensä Askon elämää.

Mielikin kirjoista tuli Suomessa hyvin suosittuja, ja monelta taholta kuulemani mukaan niitä lukivat etenkin naiset. Yhteiskunnan ylimmissä piireissä pyörineen diplomaatinrouvan kokemukset raottivat verhoa diplomaattien ja taiteilijoiden maailmaan, joka oli useimmille suomalaisille kaukainen ja kunnioitusta herättävä. Mielikin lapsuudenkodissa vieraili esimerkiksi kuuluisia taiteilijoita, kuten säveltäjä Jean Sibelius ja taidemaalari Akseli Gallen-Kallela, ja yhdessä miehensä kanssa hän tapasi useita Suomen presidenttejä.

Het bovenhuis (woonhuis) van de beeldhouwer Emil Wikström en zijn familie. Dit is nu onderdeel van het Visavuori museum. | Emil Wikströmin ja hänen perheensä ylätalo (asuinrakennus) Visavuoressa. Rakennus kuuluu nykyään Visavuori-museoon.

had zij ontmoetingen met verschillende Finse presidenten.

Het is mijn ervaring dat tegenwoordig voor wat betreft Helsinki en omgeving, de boeken van Mielikki Ivalo nog wel aanwezig zijn in bibliotheken, maar dat

Het bovenhuis (woonhuis) van de beeldhouwer Emil Wikström en zijn familie. | Emil Wikströmin ja hänen perheensä ylätalo (asuinrakennus) Visavuoressa.

Kokemukseni mukaan Mielikki Ivalon kirjoja on vielä Helsingin seudun kirjastoissa, mutta yleensä ne on siirretty varastoon. Ilmeisesti niitä ei enää paljonkaan lainata.

zij meestal zijn opgeborgen in depots. Zij staan daar tussen andere oude boeken die kennelijk niet vaak meer worden geleend.

De boeken van Mielikki lijken geen hoog literair gehalte te hebben. Het zijn meer opsommingen van dagelijkse gebeurtenissen. Maar wat het wel interessant maakt, zij neemt geen blad voor de mond en geeft details over allerlei bijzondere gebeurtenissen, ook binnen haar eigen familie. Hier zijn schandalen en tragedies bij en in een aantal gevallen laat zij zich ook nog eens negatief uit over vooraanstaande personen. Een vrouw van een overleden ambassadeur heeft, neem ik aan, geen diplomatieke status meer en kan dus vrij schrijven over alles en nog wat.

Jeugdijaren

Mielikki is in 1907 in Visavuori geboren in de voormalige gemeente Sääksmäki (tegenwoordige ligt het in de gemeente

Mielikin kirjat eivät näytä olevan mitään korkeakirjallisuutta. Ennemminkin ne ovat päivittäisten tapahtumien luettelointia. Niiden vetovoimana on kuitenkin se, että Mielikki kertoo siekailematta kaikenlaisista erikoisista tapauksista, myös hänen omassa perheessään sattuneista. Joukossa on skandaaleja ja tragedioita, ja joissakin tapauksissa hän kertoo hyvin kielteisesti huomattavista henkilöistä. Kuolleen suurlähettilään vaimolla ei oletettavasti ole enää diplomaattiasemaa ja hän voi niin muodoin kirjoittaa kaikesta vapaasti.

Nuoruusvuodet

Mielikki syntyi 1907 Visavuoreissa, joka silloin kuului Sääksmäen kuntaan ja on nykyisen Valkeakosken alueella. Nimi Visavuori liittyy kahteen taloon, vuonna 1901 rakennettuun asuinrakennukseen eli ylä-taloon ja vuonna 1903 valmistuneeseen

Valkeakoski). De naam Visavuori is verbonden met twee huizen, een woonhuis, gebouwd in 1901 (het bovenhuis), en een in 1903 gebouwd atelier (het benedenhuis). Tegenwoordig zijn deze huizen onderdeel van het Visavuori museum dat is opgericht als erfbetoon aan haar vader Emil Vickström en haar neef Kari Suomalainen. De huizen staan op een 4 ha groot stuk grond op een schiereiland in het Terisjärvi (Terismeer), hemelsbreed ongeveer 10 km ten zuiden van Valkeakoski, dat Emil Wikström aan het eind van de negentiende eeuw heeft gekocht.

Mielikki had twee oudere zusters, Estelle (geboren in 1897), en Anna-Liisa (geboren in 1900) die een belangrijke plaats in haar boeken innemen. Estelle is in november 1918 getrouwd met Yrjö Suomalainen, een violist en muziekcriticus, en Anna-Liisa in oktober 1918 met Yrjö Aspelin-Haapkyli. Het huwelijk van Anna-Liisa liep al snel op de klippen en zij is in 1923 hertrouwd met

ateljeehen, alataloon. Nykyään rakennukset kuuluvat Visavuori-museoon, joka on omistettu Mielikin isän Emil Wikströmin ja sisarenpojan Kari Suomalaisen tuotannolle. Talot sijaitsevat 4 hehtaarin suuruisella niemialueella Terisjärven rannalla, linnuntietä noin 10 kilometriä Valkeakoskelta etelään. Emil Wikström osti alueen 1800-luvun lopulla.

Mielikillä oli kaksi vanhempaa sisarta, vuonna 1897 syntynyt Estelle ja vuonna 1900 syntynyt Anna-Liisa, joilla on tärkeä sija hänen kirjoissaan. Estelle avioitui marraskuussa 1918 viulisti ja musiikkiarvostelija Yrjö Suomalaisen kanssa, ja Anna-Liisa lokakuussa 1918 Yrjö Aspelin-Haapkylin kanssa. Anna-Liisan avioliitto kariutui pian ja vuonna 1923 hän meni uusiin naimisiin Ilmari Rewellin kanssa, joka oli sukua hänen ensimmäiselle miehelleen.

Estellen avioliiton Mielikki kertoo olleen vuosien kuluessa useaan kertaan ha-

Ilmari Rewell, een familielid van haar eerste man.

Over het huwelijk van Estelle zegt Mielikki dat het door de jaren heen herhaaldelijk op breken stond. Nadat het paar in 1920 een zoon had gekregen (Kari Suomalainen, de latere cartoonkenaar, die binnen de familie Tintu werd genoemd), raakte Estelle in het begin van 1924 opnieuw zwanger en in oktober werd haar dochter Saskia Marjatta geboren, die binnen de familie de bijnaam Pipsu kreeg. Zij zou later operazangeres worden met de artiestennaam Maaria Eira. Yrjö Suomalainen was niet de vader, maar een operazanger waar Estelle in Helsinki een korte relatie mee heeft gehad. In die tijd was dit een groot schandaal, maar Estelle leek daar weinig problemen mee te hebben. Zij heeft uitdagend tegen haar ouders gezegd: "ik zal mijn baby in een bloemenmand opsturen en tentoonstellen aan het eind van een opera-uitvoering".

joamispisteessä. Kun pariskunta oli 1920 saanut pojan (myöhempi pilapiirtäjä Kari Suomalainen, jonka lempinimi perhepiirissä oli Tintu), Estelle tuli alkuvuodesta 1924 uudelleen raskaaksi, ja lokakuussa syntyi tytär Saskia Marjatta, jota kutsuttiin Pipsuksi. Hän tuli myöhemmin tunnetuksi oopperalaulajana taiteilijanimellä Maaria Eira. Lapsen isä ei ollut Yrjö Suomalainen vaan eräs oopperalaulaja, johon Estellellä oli Helsingissä ollut lyhytaikainen suhde. Siihen aikaan tämä oli suuri skandaali, mutta Estelle ei näyttänyt piitanneen siitä. Hän lupasi uhmakkaana "lähettää vauvan kukkakorissa näyttämölle oopperaesityksen lopussa".

Mielikki aloitti koulunkäynnin vasta kymmenvuotiaana syyskuussa 1918, kun hän meni yhteen Suomen maineikkaimista kouluista, Helsingin Suomalaiseen Yhteiskouluun (SYK). Siihen asti hänen isänsä oli opettanut häntä. SYK:stä, joka

Mielikki is pas op haar elfde jaar, in september 1918, naar school gegaan en wel naar een van de meest prestigieuze scholen van Finland, de Suomalainen Yhteiskoulu (SYK) in Helsinki. Tot die tijd heeft zij les gehad van haar vader. Over de SYK, die nog steeds bestaat, zegt Mielikki: "De SYK was de duurste school van Helsinki. Op een enkele uitzondering na werden alleen de meest briljante leerlingen aangenomen uit goede families".

Een van Mielikki's klasgenoten was de jongste dochter van president Ståhlberg, Kylikki. In de zomer van 1922 heeft zij, samen met een andere klasgenote, bij Kylikki gelogeerd in Kultaranta, het buitenverblijf van de Finse president.

Diplomatenvrouw

Asko Ivalo, die rechten en geschiedenis heeft gestudeerd aan de Universiteit van Helsinki, kwam in 1926 in dienst bij het Finse Ministerie van Buitenlandse Zaken.

toimii edelleenkin, Mielikki kirjoittaa: "Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu oli Helsingin kallein koulu. Sinne otettiin vain 'valio-oppilaita' hyvistä perheistä aivan muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta."

Yksi Mielikin luokkatovereista oli presidentti Ståhlbergin nuorin lapsi Kylikki. Kesällä 1922 Mielikki majaili toisen luokkatoverin kanssa Kylikin luona presidentin kesäasunnossa Kultarannassa.

Diplomaatin vaimo

Asko Ivalo, joka oli opiskellut oikeustietettä ja historiaa Helsingin yliopistossa, tuli vuonna 1926 ulkoministeriön palvelukseen. Vuonna 1927 hän sai ensimmäisen ulkomaankomennuksensa ja aloitti avustajana Suomen Tallinnan-lähetystössä.

Asko Ivalon ja Mielikki Wikströmin avioliitto solmittiin 10. toukokuuta 1927 Helsingissä Mielikin siskon Anna-Liisan ja hänen miehensä Ilmari Rewellin kodissa.

In 1927 werd hij voor het eerst naar het buitenland gestuurd, naar Estland, waar hij assistent werd op het Finse gezantschap in Tallinn.

Het huwelijk van Asko Ivalo en Mielikki Wikström is op 10 mei 1927 in Helsinki gesloten in het huis van zuster Anna-Liisa en haar man Ilmari Rewell. Asko wilde persé niet in een kerk trouwen, wat in die tijd heel merkwaardig is voor iemand uit het 'betere' milieu. Er waren veel familieleden bij aanwezig, maar vreemd genoeg niet Mielikki's ouders, Emil en Alice Wickström. Zij verbleven in Parijs en waren niet voor het huwelijk overgekomen, iets waar Mielikki over zegt dat zij dit nooit begrepen heeft.

Het paar verbleef in Tallinn tot 1928, waarna Asko Ivalo werd overgeplaatst naar Moskou. In het begin had Mielikki het daar heel moeilijk. Zij zat hele dagen alleen thuis en durfde nauwelijks alleen op straat te lopen.

Asko kieltyyty nimenomaan vihkimisestä kirkossa, mikä oli tuohon aikaan 'paremmissa piireissä' perin harvinaista. Häissä oli paljon sukulaisia, mutta hämmästyttävää kyllä Mielikin vanhemmat Emil ja Alice Wikström eivät olleet läsnä. He olivat Pariisissa eivätkä matkustaneet häihin, mitä Mielikki ei kertomansa mukaan koskaan ymmärtänyt.

Pariskunta asui Tallinnassa vuoteen 1928, jolloin Asko Ivalo sai siirron Moskovaan. Alkuajat Moskovassa olivat Mielikille hyvin vaikeita. Hän istui päivät pitkät yksin kotona eikä juuri uskaltanut lähteä ulos.

Askon ja Mielikin ensimmäinen lapsi, tytär Irmeli, syntyi 3. toukokuuta 1929. Mielikki oli matkustanut synnytystä varten suomeen ja lapsi tuli maailmaan helsinkiläisessä sairaalassa.

Vuoden 1929 lopussa perhe muutti Tukholmaan, jossa Asko toimi lähetystöavustajana. Kesällä 1930 hänellä oli iki-

Op 3 mei 1929 kregen Asko en Mielikki hun eerste kind, dochter Irmeli. Mielikki was voor de geboorte naar Finland gegaan en de baby werd in een ziekenhuis in Helsinki geboren.

Vervolgens verhuisde de familie aan het eind van 1929 naar Stockholm, waar Asko als assistent ging werken op het Finse gezantschap. Hij heeft daar in de zomer van 1930 de gedenkwaardige ontmoeting met de Nederlandse Prins Hendrik gehad, de echtgenoot van Koningin Wilhelmina, die hij in zijn dagboek beschreef als een dronkenlap en vrouwenjager (zie Aviisi 2013-4 en Noorderlicht 2013-3).

In Stockholm heeft Mielikki ook de legendarische Alexandra Kollontai ontmoet (zie Aviisi 2011-5), die daar toentertijd de gezant was van de Sovjet-Unie. Zij beschrijft haar als een vriendelijke tante met grijs haar. Alexandra Kollontai, afkomstig uit een adellijke Russische familie, was na de revolutie minister geweest in

muistoinen tapaaminen Alankomaiden kuningattaren Vilhelmiinan puolison prinsin Hendrikin kanssa. Päiväkirjamerkinän mukaan tämä oli "ilmetty siitoskuko ja hieman flenassa" (ks. Aviisi 2013-4 ja Noorderlicht 2013-3).

Tukholmassa Mielikki tapasi myös legendaarisen Aleksandra Kollontain (ks. Aviisi 2011-5), joka oli siellä Neuvostoliiton lähettiläänä. Mielikki kuvailee häntä ystävälliseksi harmaatukkaiseksi tädiksi. Aleksandra Kollontai oli lähtöisin venäläisestä aatelissuvusta, ja vallankumouksen jälkeen hänestä tuli ministeri Leninin hallitukseen. Mielikki lähetti Aleksandra Kollontaista kertovan lehtileikkeen Suomeen äidilleen, joka vastasi, että valokuva oli mielenkiintoinen, mutta siinä ei ollut jälkeäkään seurapiirineitosesta, vaan lähetiläs näyttää kalmukilta, toisin sanoen hyvin primitiiviseltä ja vulgääritiltä. (Kalmukit kuuluvat mongoleihin.)

de regering van Lenin. Mielikki had een krantenknipsel met een foto van Alexandra Kollontai naar haar moeder in Finland gestuurd, die antwoordde dat zij de foto van de Russische gezant interessant vond, maar dat zij er weinig adelijks in terugzag, en het meer een primitieve en vulgaire Kalmuk vond (Kalmukken behoren tot een Mongoolse volksstam).

Het echtpaar Ivalo is in Stockholm onder andere een keer op bezoek geweest bij graaf en gravin Sparre. Gravin Eva Sparre was een zuster van maarschalk Mannerheim. Mielikki zegt hierover: "het wren bijzonder vriendelijke mensen, wat in Zweden een zeldzaamheid was".

Op 3 oktober 1932 kreeg Mielikki haar tweede kind, zoon Veikko.

In 1933 is Asko Ivalo voor de tweede keer overgeplaatst naar Moskou, waar hij nu secretaris werd op het gezantschap. Het was een heel moeilijke tijd in de Sovjet-Unie, de periode van de grote terreur onder Stalin.

Tukholmassa Ivalot vierailivat muun muassa kreivi ja kreivitär Sparren luona. Kreivitär Eva Sparre oli marsalkka Mannerheimin sisar. Mielikin mukaan Sparret olivat "erittäin ystävällisiä ihmisiä, joka oli harvinaista ruotsalaisissa".

Mielikin toinen lapsi, poika Veikko, syntyi 3. lokakuuta 1932.

Vuonna 1933 Asko Ivalo sai toisen kerran siirron Moskovaan, missä hänestä nyt tuli lähetystösihteerin. Neuvostoliitossa elettiin hyvin vaikeaa, Stalinin terrorin leimaamaa aikaa.

Keväällä 1937 Ivalot muuttivat Moskovasta Istanbuliin, missä Asko Ivalosta tuli Suomen Budapestin lähetystön alainen kaupallinen attasea.

Perheen kolmas lapsi, tytär Aila, syntyi Istanbulissa 14. lokakuuta 1937.

Seuraavaksi Asko Ivalo siirrettiin vuonna 1939 Pariisiin Suomen lähetystön attaseaksi. Sen jälkeen alkoivat synkät

In het voorjaar van 1937 verhuisde de familie Ivalo van Moskou naar Istanbul, waar Asko Ivalo de Finse handelsattaché werd, onder het gezag van het Finse gezantschap in Budapest.

Op 14 oktober 1937 kreeg Mielikki in Istanbul haar derde kind, dochter Aila.

Vervolgens werd in 1939 Asko Ivalo overgeplaatst naar Parijs, waar hij als attaché ging werken op het Finse gezantschap. Maar tijdens het verblijf in Frankrijk braken donkere tijden aan. In mei 1940 viel Nazi-Duitsland Frankrijk binnen en moest het Finse gezantschap noodgedwongen worden overgeplaatst naar Vichy, een kleine stad in het midden van Frankrijk, in de zogenaamde 'Vrije Zone', die niet door het Duitse leger werd bezet.

In 1941 werd Asko Ivalo benoemd tot hoofd van de politieke afdeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Helsinki. De familie verbleef vervolgens in Finland tijdens de Vervolgoorlog en de

ajat. Natsi-Saksa hyökkäsi Ranskaan toukokuussa 1940, ja Suomen lähetystö oli siirrettävä Vichyyn, pieneen Keski-Ranskan kaupunkiin niin sanotulle vapaalle vyöhykkeelle, jota Saksan armeija ei ollut miehittänyt.

Vuonna 1941 Asko Ivalo nimitettiin Helsinkiin ulkoministeriön poliittisen osaston päälliköksi. Perhe jäi sitten jatkosodan ja Lapin sodan ajaksi Suomeen. Sodan jälkeen Asko Ivalo joutui mustalle listalle, koska kommunistit epäilivät hänen toimineen jatkosodan aikana tiiviissä yhteistyössä saksalaisten diplomaattien kanssa. Lopulta hänet nimitettiin vuonna 1947 kuitenkin lähettilääksi Haagiin.

Vuonna 1951 seurasi nimitys Ankaran lähettilääksi, ja pariskunta muutti siis toisen kerran Turkkiin. Aila muutti mukana, mutta Irmeli ja Veikko, jotka kumpikin olivat aloittaneet opinnot Delftissä, jäivät Hollantiin.

Mielikki Ivalo in Vichy in 1940. | Mielikki Ivalo
Vichyssa vuonna 1940.

Laplandoorlog. Na de oorlog kwam Asko Ivalo op een zwarte lijst te staan omdat hij er door de communisten van werd verdacht tijdens de Vervolgoorlog nauw te hebben samengewerkt met Duitse diplomaten. Maar uiteindelijk volgde in 1947 zijn benoeming tot gezant in Den Haag.

In 1951 volgde een benoeming tot gezant in Ankara en verhuisde het echtpaar dus voor de tweede keer naar Turkije. Dochter Aila verhuisde mee, maar Irmeli en Veikko, die beiden in Delft waren gaan studeren, bleven achter in Nederland.

Vervolgens trouwde in maart 1952 dochter Irmeli in Den Haag met een zoon van de Braziliaanse gezant in Nederland. Het paar is in Brazilië gaan wonen, waar Irmeli haar studie scheikunde heeft afge maakt. Een jaar later trouwde zoon Veikko in Delft met zijn Nederlandse vriendin Hetty.

In 1954 is Asko Ivalo tot Finse gezant in Rome benoemd en het jaar daarop werd

het gezantschap daar omgezet in een ambassade. Dochter Aila ging in Rome naar de Amerikaanse school, wat uiteindelijk grote gevolgen zou hebben, omdat zij in 1957 is getrouwd met een Amerikaanse luchtverkeersleider die tijdelijk in Rome was gestationeerd. Mielikki was fel tegen dit huwelijk. Zij gaf hiervoor geen reden op, maar vertelt wel dat haar toekomstige schoonzoon in haar ogen geen enkele opleiding had.

Rome zou de langste aaneengesloten buitenlandse periode worden voor het echtpaar Ivalo, zij bleven daar tot 1961. Maar het laatste jaar zou heel moeilijk voor ze worden omdat op 5 december 1960 Mielikki en Asko in de dienstauto van de ambassade betrokken raakten bij een ernstig verkeersongeluk. Hun chauffeur had veel te hard gereden en was bij het passeren van een file tegen een vrachtauto aangereden. De verwondingen van Asko en de chauffeur vielen mee, maar

Irmeli avioitui maaliskuussa 1952 Haagissa Brazilian Alankomaiden-lähettilään pojan kanssa. Pari asettui Brasiliaan, missä Irmeli vei kemian opintonsa päätökseen. Veikko meni vuotta myöhemmin naimisiin hollantilaisen ystävättärensä Hettyn kanssa.

Vuonna 1954 Asko Ivalo sai nimityksen Suomen Rooman-lähettilääksi, ja seuraavana vuonna lähetystö sai suurlähetystön aseman. Aila-tytär kävi Roomassa amerikkalaista koulua, mistä oli suuret seuraukset. Vuonna 1957 hän nimittäin solmi avioliiton amerikkalaisen lennonjohtajan kanssa, joka oli väliaikaisesti töissä Roomassa. Mielikki vastusti avioliittoa kaikin voimin. Hän ei kerro syytä tähän, mutta mainitsee, että hänen silmissään tulevalle vävyllä ei ollut minkäänlaista koulutusta.

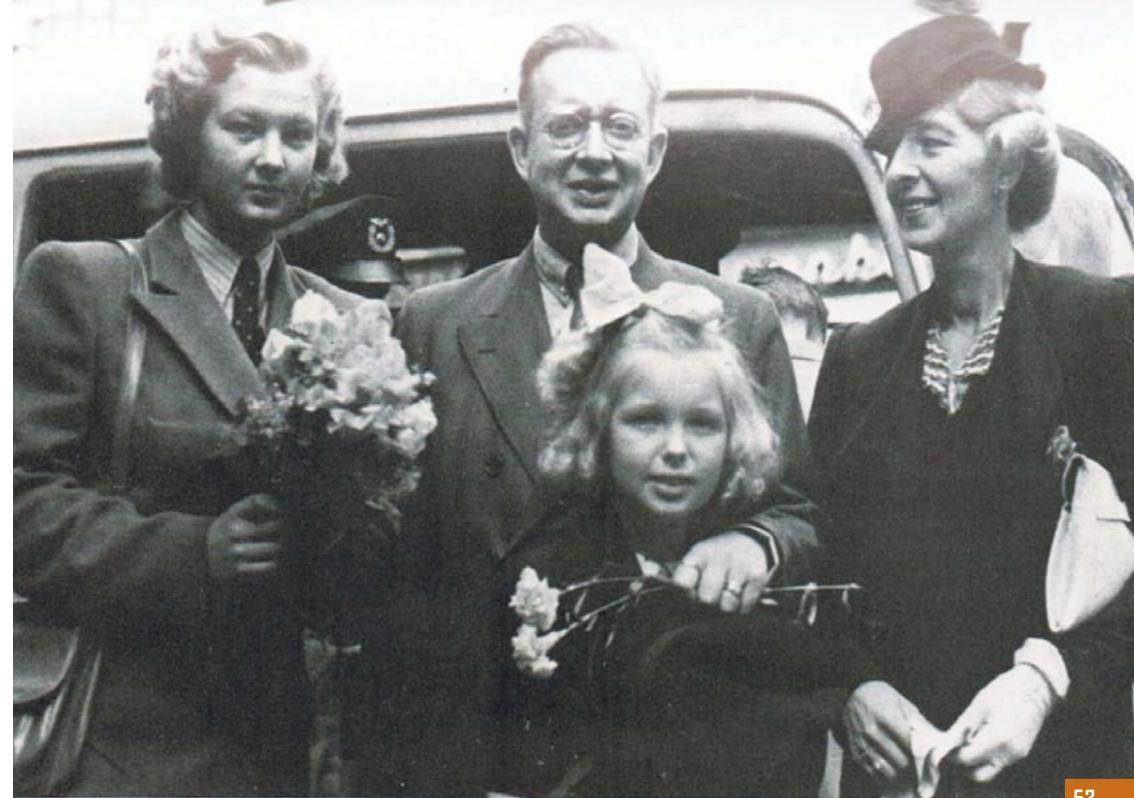

Foto gemaakt in Den Haag in 1947: V.I.n.r.: dochter Irmeli, Asko Ivalo, Mielikki Ivalo. Op de voorgrond dochter Aila. | Haagissa vuonna 1947 otettu valokuva: vasemmalta tytär Irmeli, Asko Ivalo, Mielikki Ivalo. Edessä tytär Aila.

Roomasta tuli Ivaloiden pitkäaikaisin asemapaikka, jonne he jäivät vuoteen 1961 asti. Viimeisestä vuodesta tuli hyvin vaikea, sillä 5. joulukuuta 1960 Mielikki ja Asko joutuivat virka-autossaan vakavaan liikenneonnettomuuteen. Heidän autonkuljettajansa oli ajanut huomattavaa ylinopeutta ja törmäsi jonoa ohittaessaan kuorma-autoon. Asko ja autonkuljettaja loukkaantuivat lievästi, mutta Mielikin tila oli pahempi. Hän sai vaikeita murtumia jalkaan, käsivarteen ja lapaluuhun sekä lentävistä lasinsirpaleista syvän viiltohaavan olkavarteen. Hän joutui leikkaukseen ja jäi sen jälkeen useaksi kuukaudeksi sairaalahoitoon.

Loppuvuonna 1961 Asko Ivalo nimitettiin Helsinkiin ulkoministeriön osastopäälliköksi. Tämä pesti kesti vuoteen 1964,

minkä jälkeen hän toimi vuoteen 1968 asti Suomen suurlähettiläänä New Delhisä. Intiassa Mielikki, jonka jäsenet olivat jääneet Rooman kolarin jälkeen jäykiksi, otti joogatunteja. Hänestä tuli intohimoinen joogan harrastaja ja myöhemmin hän kirjoitti joogakirjankin. Asko Ivalo jäi eläkkeelle vuonna 1968 ja kuoli pian sen jälkeen.

Leski

Askon kuoleman jälkeen Mielikki alkoi kirjoittaa kirjoja ja lisäksi pitää joogakursseja. Kesät hän vietti loma-asunnossaan Visaviidassa, jonka hän oli rakennuttanut perimälleen, Visavuoreen kuuluneelle tontille. Talvisin hän asui viimeisinä vuosinaan Etelä-Espanjassa.

Mielikki was er heel slecht aan toe. Zij had gecompliceerde breuken in een been, arm en schouderblad, plus nog eens een diepe snijwond in haar bovenarm door rondvliegend glas. Zij moest worden geopereerd en daarna een aantal maanden worden verpleegd in een ziekenhuis.

Aan het eind van 1961 werd Asko Ivalo benoemd tot hoofd van een afdeling op het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Helsinki. Deze functie duurde tot 1964, waarna hij tot 1968 de Finse ambassadeur was in New Delhi. In India heeft Mielikki, die heel stramme ledematen had overgehouden aan het verkeersongeluk in Rome, yoga lessen genomen. Vervolgens is yoga haar grote passie geworden en heeft zij hier zelfs later een boek over geschreven. In 1968 ging Asako Ivalo met pensioen en is kort daarna overleden.

Sekä hänen nuorempi tyttärensä Aila että hänen poikansa Veikko, joka oli eronnut ensimmäisestä vaimostaan Hetystä ja solminut uuden avioliiton samoin hollantilaisen Louisen kanssa, kuolivat traagisissa olosuhteissa 1972 ja 1973. Mielikin vanhempi tytär Irmeli erosi brasilialaisesta miehestään vuonna 1971 ja solmi uuden avioliiton norjalaisen työtoverinsa Ole Sjölien kanssa. Tämä toinen liitto jäi lyhytaikaiseksi, sillä Ole Sjölie kuoli jo 1979.

Irmeli sai neljä lasta, kolme ensimmäisestä avioliitosta Brasiliassa ja yhden toisesta Norjassa. Veikolla oli Hollannissa kolme lasta, yksi ensimmäisestä ja kaksi toisesta avioliitosta. Ailalla oli Yhdysvalloissa neljä lasta. He kaikki varttuivat Suomen ulkopuolella. Mielikki kertoo, että hänen vieraillessaan Yhdysvalloissa vuonna 1985 hänen amerikkalaiset lapsenlapsensa tiesivät vain vähän Suomesta, tuskin edes missä se tarkkaan ottaen sijaitsi.

Weduwe

Behalve het schrijven van boeken is Mielikki in Finland, na het overlijden van haar man Asko, yoga cursussen gaan geven. De zomers bracht zij door in haar zomerhuis Visaviita, dat gebouwd is op een stuk grond dat onderdeel is geweest van het Visavuori terrein en dat zij van haar ouders heeft geërfd. Haar laatste jaren bracht zij 's winters door in Zuid-Spanje.

Zowel haar jongste dochter Aila als haar zoon Veikko, die van zijn eerste vrouw Hetty is gescheiden en daarna opnieuw met een Nederlandse vrouw (Louise) is getrouwd, zijn heel jong, in respectievelijk 1972 en 1973, onder tragische omstandigheden overleden. Mielikki's oudste dochter Irmeli is in 1971 van haar Braziliaanse man gescheiden en hertrouwd met een Noorse collega, Ole Sjölie. Dit tweede huwelijk heeft maar kort geduurd omdat Ole Sjölie al in 1979 is overleden.

Mielikki Ivalo kuoli 20. maaliskuuta 1995 Marbellassa Espanjassa.

Jälkisanat

Mielikki Ivalon viimeisestä kirjasta *Visaviidan ilta* peräisin oleva katkelma antaa uskoakseni hyvän kuvan hänen luonteestaan: "Syyskuussa 1991 täytin 84 vuotta. Olen yhä yhtä pirteä. Asun yksin, matkustelen, ajan autoa, silmälasja en tarvitse. Painoni on sama 55 kg. Ottakaa oppia!"

Kesällä 2013 kävin Visavuoren museossa ja näin siellä myös Visaviidan huvilan, jossa Irmeli Ivalo-Sjölie asui kesäisin. (Hänen nimensä luki sisäänkäynnin kyltissä.) Olin mielelläni haastatellut häntä, mutta en rohjennut soittaa ovikelloa.

Arnold Pieterse

Irmeli kreeg vier kinderen (drie in Brazilië uit het eerste en een in Noorwegen uit het tweede huwelijk), Veikko drie kinderen (in Nederland: een uit het eerste en twee uit het tweede huwelijk) en Aila vier kinderen (in de Verenigde Staten). Ze zijn allemaal buiten Finland opgegroeid. Mielikki vertelt dat tijdens een bezoek aan de Verenigde Staten, in 1985, bleek dat haar Amerikaanse kleinkinderen weinig van Finland afwisten en nauwelijks een idee hadden waar het precies lag.

Mielikki Ivalo is op 20 maart 1995 in de Spaanse plaats Marbella overleden.

Nawoord

Een slotopmerking uit het laatste boek (*Visaviidan ilta*) van Mielikki Ivalo, geeft, denk ik, een goed beeld van haar karakter: "In september 1991 word ik 84 jaar. Ik ben nog helemaal helder. Ik woon alleen, reis, rijd auto en heb geen bril nodig. Mijn

Literatuur | Lähteet

- Ivalo, Mielikki (1973). Vanavedessä: nuoren diplomaattiparin vaiheita. Weilin & Göös, Espoo. 411p.
- Ivalo, Mielikki (1974). Puuskatuulessa: diplomaattiparin elämää rauhan ja sodan vuosina (1937-1947). Weilin & Göös, Espoo. 303p.
- Ivalo, Mielikki (1977). Pyörteissä: diplomaattiperheen elämää sodan jälkeissä Euroopassa ja Aasiassa, Weilin & Göös, Espoo. 311p.
- Ivalo, Mielikki (1979). Istanbulista Intiaan: diplomaatinrouvan matkassa neljässä maanosassa. Weilin & Göös, Espoo. 265p.
- Ivalo, Mielikki en Tuominen, Pirjo (1984). Visavuoren paljasjalka: nuoruudenmuistoja ja päiväkirjoja vuosilta (1907-1927). Weilin & Göös, Espoo. 256p.
- Ivalo, Mielikki (1992). Visaviidan ilta. Omakustanne, Kokemäki. 232p.
- Pieterse, Arnold (2010). Mileikki Ivalo en Nederland (Deel 1 en 2). In: Aviisi 2010-3, p. 22-29 en p. 30-37.

gewicht is 55 kg. Hier kunnen jullie nog wat van leren!"

In de zomer van 2013 bezocht ik het Visavuori museum en zag daar ook het zomerhuis Visaviita, waar Irmeli Ivalo-Sjölie 's zomers woont (haar naam stond op een bordje bij de ingang). Ik had haar graag geïnterviewd, maar durfde niet aan te bellen.

Arnold Pieterse

- Pieterse, Arnold en Starmans, Peter (2010). Fins-Nederlandse relaties - Vroeger en nu. 240p.
- Pieterse, Arnold (2011). Alexandra Kollontai, de bolsjewiek die in de bres sprong voor Finland. In: Aviisi 2011-5, p. 30-40.
- Pieterse, Arnold ja Starmans, Peter (2012). Suomalais-alankomalaisia suhteita - Ennen ja nyt. 176p.

Schoonmoeder

Willem
Mulder

Zet een stel mannen bij elkaar en het onderwerp schoonmoeder met de bijbehorende moppen zijn nooit ver weg. Op die van mij na dan, mijn schoonmoeder bedoel ik dan. Als ik vertel dat mijn schoonmoeder tweeduizend kilometer ver weg woont en ik haar amper versta word ik meestal gefeliciteerd. Ik krijg dan niets meer te drinken, want ik ben al genoeg gematst in mijn leven. Zo gaat dat in een mannengroep, nooit moeilijk en altijd duidelijk. Over de definitie van onze schoonmoeder (er zijn geen vrijgezellen bij) zijn we het altijd eens, het is een vrouw die je erbij krijgt als je met een van haar kinderen trouwt. Het is de bagage die bij je huwelijk zit. Net zoals gewone bagage, soms te zwaar en dan moet er geld bij.

Schoonmoeders maken veel geluid en zijn er in alle maten en vormen. Ze bemoeien zich met je gezin en weten – net zoals jij vroeger – alles beter. Ze hebben alles tenslotte al een keer gedaan en meegemaakt, dat is toch ook goed gekomen? Op die laatste opmerking moet je vooral niet reageren, daar krijg je alleen maar last van. Die last heb ik niet. Het trouwen met een buitenlandse heeft namelijk als voordeel dat je schoonmoeder ver weg woont. Die van mij woont in Finland, dat is ver genoeg – volgens mijn vrienden – maar dat vind ik niet, mijn schoonmoeder is namelijk best een 'Tof wijf'. Het zou kunnen dat het komt omdat ze – volgens mijn vrienden – zo ver woont. Dat zou kunnen natuurlijk, maar ik denk van niet.

Er zijn veel verhalen over schoonmoeders die zo vreselijk zijn, maar neem even een moment en stel je eens voor hoe je zou reageren in haar plaats. Je bent moeder. Als potentiële schoonmoeder zie je dat je dochter of zoon iemand mee naar huis neemt die je absoluut leuk moet vinden! Afwijzen is geen optie want het is de keuze van je dierbare. Die vindt degene die aan je tafel zit de

moeite waard om voor te stellen! Hij of zij heeft wekenlang zitten dubben of dit de ware is en of ze het risico wil nemen om hem of haar, thuis voor te stellen. Als het mislukt moeten ze dagenlang aanhoren dat ze het niet begrijpen, het was toch een leuke vent of meid? Wat is er met je aan de hand? Jij hebt altijd wel wat op iemand aan te merken. Er wordt dus risico genomen en er is lang over nagedacht om

56

Anoppi

Miesporukoissa kuulee usein anoppiaiheisia vitsejä. Kun itse kerron omani olevan 2000 kilometrin päässä ja etten ymmärrä hänen puheestaan juuri mitään, minua yleensä onnitellaan. Sitten minulle ei tarjota enää juotavaa, koska minulla on elämässä ollut jo tarpeeksi onnea. Tyypillisiä miesten juttuja, simppeleitä ja selkeitä. Anoppi-käsitteestä olemme aina samaa mieltä (ryhmäämme ei kuulu sinkkumiehiä); anoppi tulee mukana, kun menee naimisiin hänen tyttärensä kanssa. Se on taakka, joka tulee avioliiton myötä. Ihan kuin mikä tahansa taakka – joskus liian raskas kantaa ja sitten siitä on vielä maksettava. Anopit pitävät kovaa ääntä, ja heitä on kaiken kokoisia ja muotoisia. He sekaan-

tuvat perhe-elämäsi ja tietävät kaiken paremmin. Hehän ovat kokeneet kaiken jo kerran, ja kaikkihan on mennyt heillä lopulta hyvin. Tähän viimeiseen ei kannata reagoida mitenkään, muuten voi joutua vaikeuksiin. Vaikeuksia minulla ei kylläkään ole. Ulkomaalaisen kanssa naimisiin menossa on nimittäin se etu, että anoppi asuu kaukana. Omani asuu Suomessa, ystäväni – mutta ei minun mielestäni – tarpeeksi kaukana. Anoppini on nimittäin 'kova täti'. Se joutuu ystäväni mielestä siitä, että hän asuu niin kaukana. Syy voisi olla tämä, mutta ei minun mielestäni. On olemassa paljon tarinoita huonoista anopeista, mutta mietipä kerrankin asioita hänen kannaltaan.

Olet äiti. Potentiaalisen anoppina joudut ottamaan vastaan tyttäresi tai poikasi poika- tai tyttöystäviä, joihin kuuluu suhtautua positiivisesti. Poikkiteloin asettuminen ei käy, kysehän on rakkaasi valinnasta. Hänen mielestäänhan poika- tai tyttöystävä on esittelemisen vaivan arvoinen. Rakkaasi on miettinyt viikko-

kaupalla olisiko tämä se oikea ja ottaako kotona esittelyn riski. Ja jos suhde loipahtaa, joutuvat äidit kuuntelemaan loputtomiin, miten se voi olla mahdollista, kyseessä on niin ihana poika- tai tyttöystävä. Riski on otettu ja asiaa on mietitty tarkkaan, ennen kuin poika- tai tyttöystävä tuodaan kotiin esiteltäväksi.

hem of haar mee naar huis te nemen. Het is serieus en je dochter of zoon wil jou goedkeuring en niet je mening. Of eigenlijk wel maar...

De (schoon)moeder zit aan tafel te kijken naar iemand die straks... verder durft ze niet te denken. Ze wil positief blijven en glimlacht. Ze probeert de nieuwkomer in te schatten die, in mijn geval, een bord rijstestap probeert te leggen. Als ik terugkijk op dit moment kan dat nooit een mooi beeld zijn geweest, ik haat dat spul namelijk, rijstestap. Er komt geen einde aan zo'n bord, van de geur alleen al wil ik een straatje omlopen. Ik durfde echter geen slechte eerste indruk te maken en leegde, zij het met veel moeite, het bord. Ik zag mijn aanstaande schoonmoeder vriendelijk kijken, maar later besepte ik dat ze iemand zag die haar dochter wilde meenemen, een buitenlander zelfs!

Asia on vakava ja tytär tai poika ei halua kuulla mielipidettä, vaan hyväksyntää. Tai oikeastaan ainoastaan...

Äiti istuu pöydän ääressä nähden jonkun, joka kohta... ja pitemmälle hän ei uskalla ajatella. Hän haluaa olla positiivinen ja hymyilee. Hän arvioi uutta tulokasta, joka – minun tapauksessani – yrittää syödä riisipuuroa. Puuro ei tunnu loppuvan, eikä sen hajukaan miellytä. En kuitenkaan halunnut tehdä huonoa vaikutusta, vaan söin mukisematta lautasen tyhjäksi. Huomasin tulevan anoppini tarkkailevan minua ystävällisesti, mutta myöhemmin tajusin, että hänhän katsoikin henkilöä, joka halusi viedä hänen tyttärensä mukanaan ulkomaille! Ei se ollut mitenkään diskriminoivasti ajateltu, ei ollenkaan, mutta olihan 50 prosentin todennäköisyys sillä, että hänen tyttärensä muuttaisi ulkomaille. Tämä oli jo tapahtunut kerran

Niet dat ze discrimineerde, zeker niet, maar er was een vijftig procent kans dat haar dochter in het buitenland ging wonen. Dat was haar al een keer eerder overkomen met haar oudste dochter, en nu zat daar weer zo'n figuur.

En ze had gelijk, het gebeurde nog een keer.

Naar Nederland, achter de Noordzee, dat was veel verder dan Zweden waar haar eerste dochter woonde. Daar kon ze wel eens naar toe met de boot. Maar voor Nederland had je toch echt een vliegticket nodig.

Haar man, mijn aanstaande schoonvader, had er schijnbaar minder moeite mee. Hij had gehoord dat de man die zo moeizaam aan de pap zat, een timmerman was en zag wel mogelijkheden. Hij was net begonnen met de bouw van een zomerhuisje, hij kon wel wat hulp gebruiken. Hij zag ook dat het klikte tussen die twee aan tafel, dat zat dus wel goed. Hij kreeg gelijk. Samen

hänen vanhimmalle tyttärelleen, ja nyt oli mahdollisesti seuraava vuorossa. Ja hän oli oikeassa: se tapahtui taas. Merten taa Hollantiin, paljon kauemmaksi kuin hänen ensimmäinen tyttärensä, joka oli muuttanut Ruotsiin. Sinne pääsi laivalla. Mutta Hollantiin pitäisi lentää. Hänen miehelleen, tulevalle apellani, näytti olevan vähemmän vaikeaa asian suhteen. Hänhän oli kuullut, että puuroa vitkutellen syövä nuorimies oli kirvesmies, ja hän näki tässä mahdollisuuksia. Hän oli juuri aloittamassa kesämökin rakentamisen, ja apu olisi tarpeen. Hän myös huomasi miten nuorella parilla synkkasi siinä pöydän ääressä, ei siis huolta. Hän oli oikeassa. Myöhemmin rakensimme kesämökkiä yhdessä, mistä minulle jäi mieluisia muistoja. Hän oli viisas mies, joka ei tarvinnut paljon sanoja ilmaistessaan mitä tarkoitti.

hebben we later inderdaad gewerkt aan het zomerhuis en ik heb daar nog steeds heel goede herinneringen aan. Het was een wijze man die weinig woorden nodig had om te zeggen wat hij bedoelde.

Tijdens een gesprek met vrienden op de sportclub zei ik dat ik een vliegticket had geboekt voor de verjaardag van mijn schoonmoeder. Ze keken me allemaal ontzet aan.

“Jezus man, wat rot voor je. Ga even zitten. Wil je wat te drinken?” Ik kreeg ondersteunende klopjes op mijn rug met het commentaar: “Je moest zeker van je vrouw?” Lachend zei ik dat ik vrijwillig ging, ik wilde zelf, ik hoefde niet. Hoofdschuddend over zoveel onbenuiligheid keken ze naar me, het woord sukkel hing niet uitgesproken in de lucht. Betalen om je schoonmoeder te bezoeken, het moest niet gekker worden. Het stond niet op hun verlanglijstje, dat was duidelijk.

Keskustellessani ystäväni kanssa urheiluhallilla kerroin, että olin ostanut lentoliput anoppini syntymäpäiville. Muut tuijottivat minua epäuskoisina. “Jeesus, sinua käy ihan sääliksi. Käy istumaan. Haluatko juotavaa?” Sain selkään taputtelua lohdutukseksi ja kommentteja, kuten: “Varmaankin vaimosi pakotti sinut tähän?” Nauraen vastasin, että lähden sinne ihan vapaasta tahdostani. Halusin sinne itse, eikä minua pakotettu. Ystäväni pudistivat epäuskoisesti päätään, ja he luulivat minun seonneen. Että olin valmis maksamaan tava-takseni anoppini, se oli omituisinta, mitä he olivat kuulleet. Hehän itse eivät tekisi mitään vastaavaa koskaan.

Runsaan kolmenkymmen vuoden kuluttua seison anoppini vieressä ja halaan häntä onnitellessani häntä hänen 90. syntymäpäivänsä johdosta. Hän asuu lähes itsenäisesti ja on henkisesti vireä. Hän

Na ruim 30 jaar sta ik naast mijn schoonmoeder en geef haar een knuffel. Ik feliciteer haar met haar verjaardag, negentig is ze geworden. Ze woont nog grotendeels zelfstandig en is mentaal nog heel pienter. Ze heeft een duidelijk mening over van alles en nog wat en ik versta er nog steeds geen jota van. We vinden het allebei prima. Ik beschouw haar als mijn tweede moeder, haar andere dochters zijn mijn zusters. Ik gebruik het woord schoonfamilie daarom dus nooit. Mijn vrouw geeft haar als cadeau een fotocollage over haar leven die we samen hebben gemaakt en zie dat ze het prachtig vindt. Zie ik daar een traantje? Ik krijg een stralende glimlach en zie in haar ogen dat ze het me vergeeft dat ik ruim dertig jaar geleden haar dochter heb ontvoerd.

Willem Mulder

ilmaisee selvästi mielipiteensä asioista, enkä vielääkään ymmärrä mitä hän sanoo. Mutta ei se meitä haittaa. Pidän häntä toisena äitinäni ja vaimoni siskoja omina siskoinani. En siis käytä sanoja ‘vaimoni perhe’ koskaan.

Annoimme anopilleni lahjaksi valokuva-kollaasin yhteisistä kokemuksistamme vuosien varrella, ja hän ilahtui siitä kovasti. Epäilin nähneeni pienen kyneleenkin. Saimme kiitokseksi säteilevän hymyn, ja näin hänen silmistään, että hän on antanut anteeksi sen, että sieppasin hänen tyttärensä mukaani reilut 30 vuotta sitten.

Willem Mulder

Käännös: Minna Rätty

Voor onze vereniging zoeken wij een

secretarieel medewerker (v/m)

De secretarieel medewerker is het aanspreekpunt van de vereniging, zowel voor de leden als voor andere contacten.

Dit houdt in:

- Het beantwoorden en afhandelen (eventueel doorsturen) van post en e-mails die bij de vereniging binnen komen.
- Zorg dragen voor de telefonische bereikbaarheid van de vereniging en eventueel terugbellen.

Overige activiteiten:

- Actueel houden van het ledenbestand via eventuele mutaties en die maandelijks doorsturen naar de bestuursleden.
- Notuleren, uitwerken en versturen (na akkoord secretaris) van de notulen van de vijf bestuursvergaderingen per jaar.

De geschikte kandidaat kan:

- Voor deze werkzaamheden gemiddeld circa zeven uur per week vrijmaken
- Omgaan met een computer
- Is in het bezit van een auto om de bestuursvergaderingen buiten de woonplaats bij te wonen.

- Beheerst zowel de Nederlandse als de Finse taal; één taal goed, en de andere taal redelijk.

De secretarieel medewerker ontvangt een jaarlijkse netto vergoeding van 700 euro voor het uitvoeren van deze taken. Eventueel gemaakte onkosten zoals porti, enveloppen, reiskosten voor bestuursvergaderingen en kosten van de verenigingstelefoon worden apart vergoed door de vereniging.

Dus: als je interesse hebt in de Vereniging Nederland-Finland en je betrokken voelt om samen met Finnen en Nederlanders (en hun gezinnen) en andere Finnofiolen actief en geïnteresseerd deel te nemen aan onze vereniging en als secretarieel medewerker op te treden, reageer dan op deze oproep!!

Voor meer informatie kun je contact opnemen met onze voorzitter Marjo Kool (voorzitter@vnf.nu).

Op onze website www.vnf.nu kan je meer informatie over onze vereniging vinden.

Belangrijke adressen

In Nederland - Alankomaissa

Ambassade van Finland
Suomen suurlähetystö
Groot Hertoginnelaan 16
2517 EG Den Haag
tel: 070-346 9754
fax: 070-3107174
info.haa@formin.fi
www.finlande.nl

Fins Huis (voorheen
Finse Zeemanskerk)
Suomi Talo (Suomen
Merimieskirkko)
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
010-436 6164
www.merimieskirkko.be/nl_index_fi.html

Finse Zaterdagsschool
Suomalainen
Lauantaikoulu
Suomen Merimieskirkko
's-Gravendijkwal 64
3014 EG Rotterdam
informatie - tiedustelut:
www.lauantaikoulu.nl

Finnish Dutch Trade Guild
p/a Patrice van der Heiden
Musholm 149
2133 HR Hoofddorp
www.fdtg.eu

Finse school -
Suomikoulu
The American School
of the Hague
Rijksstraatweg 200
2241 BX Wassenaar
informatie - tiedustelut:
Kirsti Vaaranmäki, voorzitter
opettajat@suomikoulu.nl
www.suomi-koulu.nl

In Finland - Suomesa

Nederlandse Ambassade
in Finland:
Erottajankatu 19B,
FI-00130 Helsinki,
tel: +358-(0)9-228920
fax: +358-(0)9-2289228
nlgovhel@kolumbus.fi
www.netherlands.fi

Nederlandse Vereniging
in Finland
Secretariaat Vetelaisenkuja
390540 Oulu
secretariaat@nederlandsvereniging.fi
www.nederlandsvereniging.fi

Vuoden 2016 alusta lähtien etsimme

uutta sihteeriä (miestä tai naista) mukaan

yhdistyksemme toimintaan!

Sihteeri on yhdistyksemme kontaktihenkilö.

Tähän sisältyy:

- Yhdistykselle tulevan kirje- ja sähköpostin käsittely.
- Yhdistykselle tuleville puheluihin vastaaminen ja yhdistyksen nimissä soittaminen

Muut toimet:

- Jäsenlistan ylläpito ja kuukausittain päivitetyn jäsenlistan lähettäminen johtokunnan jäsenille.
- Yhdistyksen viiden johtokunnankokouksen kokospöytäkirjan laatiminen ja johtokunnan jäsenille lähettäminen sen jälkeen kun puheenjohtaja on ne hyväksynyt.

Sopivalta kandidaatilta odotamme:

- Valmiutta toimia yhdistyksen hyväksi n 7 tuntia viikossa.
- Tietojenkäsittelytaitoa
- Mahdollisuutta saapua autolla eri kokouspaikoille

- Suomen- ja hollanninkielen taitoa, yhtä erinomaista, toista välttävästi

Siihteeri saa vuosittain 700 euron nettopalkan työpäivästä. Postituskulut, kirjeluoret, matkakorvaukset johtokunnan kokouksiin sekä yhdistykseen liittyvät puhelinkulut korvataan erikseen.

Siis: jos aktiivinen toiminta Alankomaat-Suomi Yhdistyksessä kiinnostaa sinua ja haluat olla kontaktissa sen jäsenten ja heidän perheidensä ja muiden suomenmielisten kanssa, vastaathan tähän ilmoitukseen.

Lisätietoa puheenjohtajaltamme Marjo Koolilta sähköpostitse osoitteesta voorzitter@vnf.nu

Lisätietoa myös kotisivuiltamme osoitteesta www.vnf.nu.

Strand bij Helsinki (foto Daniël Loos)

Word lid! | Liity jäseneksi!

Naam | Nimi _____

Voorletters | Kutsumanimi _____

Man | Mies / Vrouw | Nainen *

*doorhalen wat niet van toepassing is | *poista toinen, jätä vain oikea vaihtoehto

Adres | Osoite _____

Postcode | Postinumero _____

Woonplaats | Asuinpaikka _____

E-mail _____

Telefoonnummer | Puhelinnumero _____

Datum | Päivämäärä _____

Aanmelding als lid 'Vereniging Nederland-Finland':
Uw aanmelding kunt u naar onderstaand postadres
sturen of per e-mail naar: info@vnf.nu.

Ilmoittautumisen Alankomaat-Suomi Yhdistyksen
jäseneksi voit lähettää postitse allaolevaan osoi-
teeseen tai sähköpostitse osoitteeseen: info@vnf.nu

Secretariaat Vereniging Nederland-Finland

Berkenhove 6e

2295 RH Kwintshoek

Voor vragen: info@vnf.nu

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw aanmelding sturen wij u een bevestiging met een nummer van Aviisi, de brochure 'Finland in Nederland' en de contributierekening. Nadat wij u als lid hebben ingeschreven ontvangt u automatisch het eerst volgende nummer van ons verenigingsmagazine 'Aviisi'. De contributie bedraagt per jaar (1 januari tot en met 31 december) voor VNF-leden € 27,-. Contributie bedraagt voor bedrijfsleden € 79,- (incl. weblog).

De statuten van de vereniging kunt u op onze website (www.vnf.nu) onder 'De Vereniging' vinden. Met uw aanmelding accepteert u onze statuten. Heeft u geen internet dan sturen wij graag op uw verzoek een exemplaar toe.

Mahdollisimman pian ilmoittautumisenne jälkeen lähetämme teille postissa vahvistuksen ja liitteenä kappaleen Aviisi-lehteämme, esitteen 'Suomi Alankomaissa' sekä jäsenmaksulaskun. Kun olet ilmoittautunut jäseneksemme, saat heti seuraavaksi ilmestyvän yhdistyksen jäsenlehden 'Aviisin' numeron. Jäsenmaksu on vuodeksi (1. tammikuuta - 31. joulukuuta). Jäsen sekä samassa taloudessa asuva partneri ja alle 18 vuotiaat lapset 27,- euroa ja yritysjäsen 79,- euroa (sisältää weblogon).

Nettisivultamme www.vnf.nu alaotsikosta «Yhdistys» löydät yhdistyksen säännöt. Ilmoittautuessasi jäseneksi samalla hyväksyt nämä säännöt. Huom. Säännöt ovat toistaiseksi vain hollanninkielellä (Statuten).

the spliethoff group

 TRANSFENNICA

 Wijane & Barends

 spliethoff

 SEVENSTAR
YACHT TRANSPORT

 BIG LIFT
World wide heavy lift
and project transportation

Radarweg 36
1042 AA Amsterdam
The Netherlands

P.O. Box 409
1000 AK Amsterdam
The Netherlands

Tel: +31 (0)20 4488 400
Fax: +31 (0)20 4488 500
E-mail: gogracht@spliethoff.com
Internet: www.spliethoff.com

Rokade Advies B.V.

Fiscalisten/Verolakimiehet
Juristen/Lakimiehet
Administrateurs/Kirjanpitäjät

Maaskade 159a
3071 NR Rotterdam

Phone: 010 – 265 19 90
Fax: 010 – 265 04 30

Website: www.rokade.org
Email: info@rokade.org

